

Kolmapäev, 6. mai 2009

Elektroonilised sidevõrgud ja -teenused ***II

P6_TA(2009)0361

Euroopa Parlamendi 6. mai 2009. aasta õigusloomega seotud resolutsioon nõukogu ühise seisukoha kohta eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiive 2002/21/EÜ elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste ühise reguleeriva raamistiku kohta, 2002/19/EÜ elektroonilistele sidevõrkudele ja nendega seotud vahenditele juurdepääsu ja vastastikuse sidumise kohta ning 2002/20/EÜ elektrooniliste sidevõrkude ja -teenustega seotud lubade andmise kohta (16496/1/2008 – C6-0066/2009 – 2007/0247(COD))

(2010/C 212 E/41)

(Kaasotsustamismenetlus: teine lugemine)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse nõukogu ühist seisukohta (16496/1/2008 – C6-0066/2009);
 - võttes arvesse oma esimese lugemise seisukohta ⁽¹⁾ Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitatud komisjoni ettepaneku (KOM(2007)0697) suhtes;
 - võttes arvesse komisjoni muudetud ettepanekut (KOM(2008)0724);
 - võttes arvesse EÜ asutamislepingu artikli 251 lõiget 2;
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 62;
 - võttes arvesse tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni soovitusel teisele lugemisele (A6-0272/2009),
1. kiidab ühise seisukoha muudetud kujul heaks;
 2. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile.

⁽¹⁾ Vastuvõetud tekstid, 24. september 2008, P6_TA(2008)0449.

Kolmapäev, 6. mai 2009

P6_TC2-COD(2007)0247

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud teisel lugemisel 6. mail 2009. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/.../EÜ, millega muudetakse direktiive 2002/21/EÜ elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste ühise reguleeriva raamistiku kohta, 2002/19/EÜ elektroonilistele sidevõrkudele ja nendega seotud vahenditele juurdepääsu ja vastastikuse sidumise kohta ning 2002/20/EÜ elektrooniliste sidevõrkude ja -teenustega seotud lubade andmise kohta

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

- võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artiklit 95,
- võttes arvesse komisjoni ettepanekut,
- võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽¹⁾,
- võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust ⁽²⁾,
- toimides asutamislepingu artiklis 251 sätestatud korras ⁽³⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Komisjon vaatab korrapäraselt läbi elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste õigusliku raamistiku moodustava viie direktiivi (direktiiv 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) ⁽⁴⁾, direktiiv 2002/19/EÜ (juurdepääsu käsitlev direktiiv) ⁽⁵⁾, direktiiv 2002/20/EÜ (loadirektiiv) ⁽⁶⁾, Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. märtsi 2002. aasta direktiiv 2002/22/EÜ universaalteenuse ning kasutajate õiguste kohta elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste puhul ⁽⁷⁾ (universaalteenuse direktiiv) ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuli 2002. aasta direktiiv 2002/58/EÜ, milles käsitletakse isikuandmete töötlemist ja eraelu puutumatuset elektroonilise side sektoris ⁽⁸⁾ (eraelu puutumatuset ja elektroonilist sidet käsitlev direktiiv)) (edaspidi ühiselt „raamdirektiiv ja eridirektiivid“) toimimise eelkõige selleks, et teha kindlaks tehnoloogia ja turu arengust tulenev muudatuste tegemise vajadus.
- (2) Seoses sellega esitas komisjon oma esialgsed järeldused 29. juuni 2006. aasta teatises, mis käsitleb ELi elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste õigusliku raamistiku läbivaatamist. Nende esialgsete järelduste põhjal viidi läbi avalik konsultatsioon, mille käigus tehti kindlaks, et olulisim lahendus vajav küsimus on elektroonilise side siseturu jätkuv puudumine. Eelkõige leiti, et regulatiivne killustatus ja järjepidevusetus riikide reguleerivate asutuste tegevuses ohustab mitte üksnes sektori konkurentsivõimet, vaid ka olulist kasu, mida tarbijad saaksid piiriülesest konkurentsist.

⁽¹⁾ ELT C 224, 30.8.2008, lk 50.

⁽²⁾ ELT C 257, 9.10.2008, lk 51.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi 24. septembri 2008. aasta arvamus (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata), nõukogu 16. veebruari 2009. aasta ühine seisukoht (ELT C 103 E, 5.5.2009, lk 1) ja Euroopa Parlamendi 6. mai 2009. aasta seisukoht.

⁽⁴⁾ EÜT L 108, 24.4.2002, lk 33.

⁽⁵⁾ EÜT L 108, 24.4.2002, lk 7.

⁽⁶⁾ EÜT L 108, 24.4.2002, lk 21.

⁽⁷⁾ EÜT L 108, 24.4.2002, lk 51.

⁽⁸⁾ EÜT L 201, 31.7.2002, lk 37.

Kolmapäev, 6. mai 2009

- (3) Seepärast tuleks ELi elektroonilisi sidevõrke ja -teenuseid reguleerivat raamistikku reformida, et viia lõpule elektroonilise side siseturu väljakujundamine, tugevdades ühenduse mehhanismi, millega reguleeritakse võtmeturgudel olulise turujõuga ettevõtjate tegevust. Seda täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu ... määrusega (EÜ) nr .../2009, [millega luuakse **elektroonilise side** Euroopa reguleerivate asutuste **ühendatud amet (BEREC) ja büroo**] (*). Reformi raames määratletakse ka tõhus ja koordineeritud spektri haldamise strateegia, et luua ühine Euroopa teaberuum, ning tõhustatakse puuetega kasutajaid käsitlevaid sätteid, et kujundada välja kõiki hõlmav infoühiskond.
- (4) **Tunnustades, et Internet on hariduse ning sõnavabaduse ja teabele juurdepääsu praktilise tagamise jaoks oluline, peaksid kõnealuste põhiõiguste kasutamise mis tahes piirangud olema kooskõlas Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooniga. Kõnealuste küsimuste osas peaks komisjon läbi viima ulatusliku avaliku arutelu.**
- (5) Eesmärk on konkurentsi arenedes turgudel eelnevalt järk-järgult vähendada valdkonnaspetsiifilisi eeskirju ning jõuda lõpuks selleni, et elektrooniline side oleks reguleeritud üksnes konkurentsiõigusega. Võttes arvesse asjaolu, et viimastel aastatel on konkurents elektroonilise side turgudel jõudsalt arenenud, on äärmiselt oluline, et regulatiivseid eelkohustusi kehtestataks vaid juhul, kui puudub tõhus ja püsiv konkurents.
- (6) **Raamdirektiivi ja eridirektiivide läbivaatamisel hindab komisjon, kas turu arengusuundi ning konkurentsi ja tarbijakaitset arvesse võttes on vajadus sektorispetsiifilise eelneva reguleerimise järele, mis on sätestatud direktiivi 2002/19/EÜ (juurdepääsu käsitlev direktiiv) artiklites 8–13a ja direktiivi 2002/22/EÜ (universaalteenuse direktiiv) artiklis 17, või kas neid sätteid tuleks muuta või need kehtetuks tunnistada.**
- (7) Selleks et tagada proportsionaalne ja kohandatav lähenemisviis muutuvatele konkurentsitingimustele, **peaks riikide reguleerivate asutustel olema võimalik** määratleda turge kohalikul tasandil ja tühistada regulatiivseid kohustusi turgudel ja/või geograafilistes piirkondades, kus valitseb tõhus infrastruktuuri alane konkurents.
- (8) Lissaboni tegevuskava eesmärkide **saavutamiseks tuleb luua soodustusi** investeeringute tegemiseks uutesse kiiretesse võrkudesse, mis toetavad innovatsiooni sisumahukate internetiteenuste valdkonnas ja tugevdavad Euroopa Liidu rahvusvahelist konkurentsivõimet. Sellistel võrkudel on ülisuur potentsiaal tuua kasu tarbijatele ja äritegevusele kogu Euroopa Liidus. Seetõttu on ülimalt oluline edendada pidevat investeerimist nende uute võrkude arendamisse, kindlustades samas konkurentsi ning tagades prognoositava ja järjekindla reguleerimise kaudu tarbijatele paremad valikuvõimalused.
- (9) **Komisjon tunnistas 20. märtsi 2006. aasta teatises „Lairibühenduse lõhe ületamine”, et kiiretele lairibateenustele juurdepääsu osas on Euroopas Liidus territoriaalne lõhe. Parema juurdepääsu raadio-spektrile soodustab kiirete lairibateenuste arengut kaugemates piirkondades. Lairibühenduse üldisele suurenemisele vaatamata on juurdepääs mitmetes piirkondades piiratud kõrgete kulude tõttu, mille põhjuseks on väike rahvastikutihedus ja kaugel paiknemine. Selleks et tagada investeeringute tegemine uutesse tehnoloogiatesse vähearenenud piirkondades, peaksid elektroonilise side eeskirjad olema kooskõlas poliitikaga teistes valdkondades, näiteks riigiabi poliitika, ühtekuuluvuspoliitika, või laiemate tööstuspoliitika eesmärkidega.**
- (10) **Riiklikud investeeringud võrkudesse tuleb teha kooskõlas mittediskrimineerimise põhimõttega. Seejuures peaks riiklikku toetust andma avatud, läbipaistvate ja konkurentsi arvestavate menetluste kaudu.**

(*) ELT L ...

Kolmapäev, 6. mai 2009

- (11) Et võimaldada riikide reguleerivatel asutustel saavutada raamdirektiivis ja eridirektiivides sätestatud eesmärged, eelkõige otspunktide vahelise koostalitlusvõime osas, tuleks raamdirektiivi kohaldamisala laiendada raadioseadmete ja telekommunikatsioonivõrgu lõppseadmete, nagu need on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. märtsi 1999. aasta direktiivis 1999/5/EÜ raadioseadmete ja telekommunikatsioonivõrgu lõppseadmete ning nende nõuetekohasuse vastastikuse tunnustamise kohta ⁽¹⁾, teatavatele aspektidele ning digitaaltelevisiooni tarbijaseadmetele, et hõlbustada puuetega kasutajate juurdepääsu nimetatud seadmetele.
- (12) Mõningaid mõisteid tuleks täpsustada või muuta, et võtta arvesse turu ja tehnoloogia arengut ning kõrvaldada reguleeriva raamistiku rakendamisel ilmnenuid mitmeti mõistetavused.
- (13) Tuleks tugevdada riikide reguleerivate asutuste sõltumatust, et tagada reguleeriva raamistiku tõhusam kohaldamine ning suurendada nende autoriteeti ja otsuste prognoositavust. Selleks tuleks siseriiklikes õigusnormides sõnaselgelt tagada, et turu eelreguleerimise või ettevõtjate vaheliste vaidluste lahendamise eest vastutav riigi reguleeriv asutus on oma ülesannete täitmisel kaitstud välise sekkumise ja poliitilise surve eest, mis võiks kahjustada tema poolt menetletavate küsimuste sõltumatut hindamist. Sellise välise mõju tõttu ei sobi siseriiklik õigustloov asutus täitma reguleeriva raamistiku raames riigi reguleeriva asutuse ülesandeid. Sel eesmärgil tuleks eelnevalt kehtestada eeskirjad riigi reguleeriva asutuse juhi ametist vabastamise põhjuste kohta, et kõrvaldada kõik põhjendatud kahtlused kõnealuse asutuse erapooletuse ning välistest teguritest sõltumatuse suhtes. On oluline, et turu eelreguleerimise eest vastutavatel riikide reguleerivatel asutustel oleks oma eelarve, mis võimaldaks neil eelkõige tööle võtta piisava arvu kvalifitseeritud töötajaid. Läbipaistvuse tagamiseks tuleks see eelarve igal aastal avaldada.
- (14) Turuosalistele õiguskindluse tagamiseks peaksid edasikaebusi käsitlevad organid täitma oma funktsioone tõhusalt; eelkõige tuleks vältida kaebuste lahendamise menetluste põhjendamatu pikalevenimist. **Ajutisi meetmeid, mis peatavad riigi reguleeriva asutuse otsuse elluviimise, tuleks kohaldada ainult küireloomulistel juhtudel, et vältida neid meetmeid taotlenud isikule tõsise ja pöördumatu kahju tekitamist, ning kui seda nõuab huvide tasakaal.**
- (15) Edasikaebusi käsitlevad organid on riikide reguleerivate asutuste otsuste peatamiseks kohaldanud ajutisi meetmeid väga erineval viisil. Läheneviisi ühtlustamise suurendamiseks tuleks kohaldada ühiseid standardeid vastavalt ühenduse kohtupraktikale. Edasikaebusi käsitlevatel organitel peaks samuti olema õigus taotleda **BERECi** poolt avaldatud kättesaadavat teavet. Arvestades, et kaebused on reguleeriva raamistiku üldise toimimise seisukohalt olulised, tuleks luua mehhanism kõikides liikmesriikides esitatud kaebusi ning reguleerivate asutuste tehtud otsuste peatamise otsuseid käsitleva teabe kogumiseks ja edastamiseks komisjonile.
- (16) Tagamaks, et riikide reguleerivad asutused täidavad oma reguleerimisülesandeid tõhusalt, peaksid nende kogutavad andmed sisaldama raamatupidamisandmeid jaeturgude kohta, mis on seotud selliste hulgi-müügiturgudega, kus mõnel ettevõtjal on märkimisväärne turujõud ja mida seetõttu reguleerib riigi reguleeriv asutus. Need andmed peaksid ka sisaldama andmeid, mis võimaldaksid riigi reguleerival asutusel hinnata kavandatavate võrgutopoloogia täienduste ja muudatuste mõju konkurentsi arengule ja hulgi-müügitoodetele, mida pakutakse teistele isikutele.
- (17) Enne raamdirektiivi **artiklites 7 ja 7a** sätestatud ühenduse konsultatsiooni tuleks läbi viia riigisisene konsultatsioon vastavalt selle direktiivi artiklile 6, et huvitatud isikute seisukohad kajastuksid ühenduse konsultatsioonis. See välistaks ka vajaduse teise ühenduse konsultatsiooni järele juhul, kui kavandatavat meetod riigisisese konsultatsiooni tulemusena muudetakse.

⁽¹⁾ EÜT L 91, 7.4.1999, lk 10.

Kolmapäev, 6. mai 2009

- (18) Riikide reguleerivate asutuste kaalutusõigus tuleks viia kooskõlla järjepideva reguleerimistava arengu ning reguleeriva raamistiku järjepideva kohaldamisega, et siseturu arengule ja lõplikule väljakujundamisele tõhusalt kaasa aidata. Riikide reguleerivad asutused peaksid seetõttu toetama komisjoni ja **BERECi** võetavaid siseturuga seotud meetmeid.
- (19) Ühenduse mehhanism, mis võimaldab komisjonil nõuda, et riikide reguleerivad asutused tühistaksid kavandatud turu määratlemise ja märkimisväärse turujõuga ettevõtja kindlaksmääramisega seotud meetmed, on olulisel määral aidanud saavutada järjekindlat lähenemisviisi selliste olukordade ja ettevõtjate kindlaksmääramisel, kus ja kelle puhul võib kohaldada eelnevat reguleerimist. Turu jälgimine komisjoni poolt ja eriti raamdirektiivi artikli 7 kohase menetlusega saadud kogemused on näidanud, et kui riikide reguleerivad asutused kohaldavad parandusmeetmeid erinevalt, isegi kui turutingimused on sarnased, võib see õhnestada elektroonilise side siseturgu. Seetõttu võib komisjon osaleda meetmete järjekindlana kohaldamise tagamises, võttes vastu arvamusi riikide reguleerivate asutuste kavandatavate meetmete eelnõude kohta. Selleks et ära kasutada riikide reguleerivate asutuste turuanalüüsilaseid ekspertteadmisi, peaks komisjon enne otsuse ja/või arvamuse vastuvõtmist konsulteerima **BERECiga**.
- (20) On oluline, et reguleerivat raamistikku rakendataks ellu õigeaegselt. Kui komisjon on vastu võtnud otsuse, millega nõutakse riigi reguleerivalt asutuselt kavandatud meetme tagasivõtmist, peaks riigi reguleeriv asutus esitama komisjonile meetme muudetud versiooni. Tuleks kehtestada tähtaeg, mille jooksul tuleb komisjonile raamdirektiivi artikli 7 kohaselt teatada muudetud meetmest, et turuosalistele oleks teada turu läbivaatamise kestus ja suureneks õiguskindlus.
- (21) Ühenduse konsultatsioonimehhanismi lühikesi tähtaegu silmas pidades tuleks komisjoni volitada võtma vastu soovitusi ja/või suuniseid komisjoni ja riikide reguleerivate asutuste vahelise teabevahetuse korra lihtsustamiseks – näiteks juhtudel, mis puudutavad stabiilseid turgusid või üksnes eelnevalt teatatud meetmete väheolulisi muudatusi. Komisjoni tuleks volitada ka vabastama teatamiskohustusest, et teatavate juhtumite puhul menetlusi lihtsustada.
- (22) Vastavalt Euroopa Liidu põhiõiguste harta ning ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni eesmärkidele peaks reguleeriv raamistik tagama kõikidele kasutajatele, sealhulgas puuetega lõppkasutajatele, vanuritele ning sotsiaalsete erivajadustega isikutele hõlpsa juurdepääsu soodsa hinnaga kvaliteetsetele teenustele. Amsterdami lõppaktile lisatud 22. deklaratsioonis on sätestatud, et ühenduse institutsioonid võtavad asutamislepingu artikli 95 kohaste meetmete kavandamisel arvesse puuetega inimeste vajadusi.
- (23) **Konkurentsile rajatud turg pakub kasutajatele suures valikus sisu, rakendusi ja teenuseid. Riikide reguleerivad asutused peaksid edendama kasutajate võimalusi pääseda teabele juurde ja seda levitada ning kasutada rakendusi ja teenuseid.**
- (24) Raadiosagedusi tuleb käsitada napi avaliku ressursina, millel on oluline avalik ja turuväärtus. Üldistes huvides on hallata raadiospektrit majanduslikult, sotsiaalselt ja keskkonna seisukohalt nii tõhusalt ja tulemuslikult kui võimalik, võttes **arvesse raadiospektri olulist osa elektroonilises sides**, meediakanalite paljususe ja kultuurilise mitmekülsusega **ning sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvusega** seotud eesmärgid. **Seepärast tuleb** järk-järgult kaotada tõkked, mis ei võimalda tõhusat kasutamist.
- (25) **Raadiospektripoliitikaga seotud tegevused Euroopa Ühenduses ei tohiks piirata ühenduse või riikide tasandil ühenduse õigusega kooskõlas üldist huvi pakkuvate eesmärkide täitmiseks võetavaid meetmeid, eelkõige seoses infosisu reguleerimise ja audiovisuaal- ja meediapoliitikaga, ega liikmesriikide õigust korraldada ja kasutada raadiospektrit avaliku korra, julgeoleku ja riigikaitsega seotud eesmärkidel.**

Kolmapäev, 6. mai 2009

- (26) *Võttes arvesse liikmesriikide erinevat olukorda, suurendaks analoogtelevisioonilt maapealsele digitaaltelevisioonile üleminek Euroopas Ühenduses tänu digitaaltehnoloogia paremale edastusvõimele väärtusliku spektriruumi (seda spektriosa nimetatakse digitaalseks dividendiks) kättesaadavust.*
- (27) Enne ettepaneku tegemist Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. märtsi 2002. aasta otsuse nr 676/2002/EÜ Euroopa Ühenduse raadiospektripoliitika reguleeriva raamistiku kohta (raadiospektrit käsitlev otsus) ⁽¹⁾ kohase konkreetse ühtlustamismeetme kohta peaks komisjon läbi viima mõjuhinnangu kavandatud meetmetega kaasnevate kulude ja nendest oodatava kasu kohta, näiteks tarbijate huvides olev mastaabisääst ja teenuste koostalitlusvõime saavutamine, spektrikasutuse tõhususele avalduv mõju või nõudlus ühtlustatud kasutamise järele Euroopa Liidu eri osades.
- (28) Ehkki spektri haldamine jääb endiselt liikmesriikide pädevusse, võib **strateegiline plaanimine**, koordineerimine ja vajaduse korral ühenduse tasandil toimuv ühtlustamine aidata tagada, et spektri kasutajad saavad siseturust täit kasu ja ELi huvisid on võimalik kogu maailmas tulemuslikult kaitsta. **Nendel eesmärkidel tuleb vajaduse korral algatada raadiospektripoliitikat käsitlevaid mitmeaastaseid programme, et esitada ühenduses raadiospektri kasutamise strateegilise plaanimise ja ühtlustamise poliitika suundi ja eesmärgid. Kõnealused poliitika suunad ja eesmärgid võivad käsitleda siseturu loomiseks ja toimimiseks vajaliku raadiospektri kättesaadavust ja tõhusat kasutamist ning vajaduse korral samuti siseturu tõkete kaotamiseks vajaliku raadiospektri üldlubade või individuaalsete kasutusõiguste andmise korra ühtlustamist. Poliitika suunad ja eesmärgid peavad olema kooskõlas käesoleva direktiivi ja eridirektiivide sätetega.**
- (29) *Komisjon on viidanud oma kavatsusele muuta enne käesoleva direktiivi jõustumist komisjoni 26. juuli 2002. aasta otsust 2002/622/EÜ, millega luuakse raadiospektripoliitika töörühm ⁽²⁾, et luua mehhanism, mille abil Euroopa Parlament ja nõukogu saaksid raadiospektripoliitika töörühmalt taotleda elektroonilise side sektoriga seonduvat spektripoliitikat käsitlevaid arvamusi või aruandeid kas suuliselt või kirjalikult, ja et raadiospektripoliitika töörühm annaks komisjonile soovitusi raadiospektripoliitikat käsitlevate programmide kavandatud sisu kohta.*
- (30) Käesolevas direktiivis sisalduvad spektri haldamist käsitlevad sätted peaksid olema kooskõlas raadiospektri haldamisega tegelevate rahvusvaheliste ja piirkondlike organisatsioonide, näiteks Rahvusvahelise Telekommunikatsiooniliidu (ITU) ja Euroopa postside- ja telekommunikatsioonidministratsioonide konverentsi (CEPT) tegevusega, et tagada spektri tõhus kasutamine ja spektri kasutamise ühtlustamine ühenduses **ning liikmesriikide ja teiste ITU liikmete vahel.**
- (31) Raadiosagedusi tuleks hallata kahjulikke mõjutusi vältival viisil. Seepärast tuleks nõuetekohaselt määratleda kahjulike mõjutuste mõiste, et nende mõjutuste vältimise tagamisel piirduks üksnes vajalike regulatiivsete meetmete võtmisega.
- (32) Olemasolev spektri haldamise ja jaotamise süsteem põhineb üldjuhul haldusotsustel, mis ei ole piisavalt paindlikud tehnoloogia ja majanduse arengu, eelkõige traadita tehnoloogia kiire arengu ja suureneva sagedusalade nõudluse arvessevõtmiseks. Riikide poliitika tarbetu killustatus põhjustab kulude kasvu ja spektrikasutajate turuvõimaluste kaotust ning pärsib innovatsiooni, kahjustades siseturgu, tarbijaid ja kogu majandust. Lisaks võivad raadiosagedustele juurdepääsu ja nende kasutamise tingimused erineda olenevalt ettevõtja liigist, kuigi ettevõtjate pakutavad elektroonilised teenused kattuvad üha enam, ning see põhjustab õiguste omanike vahelisi pingeid, spektrile juurdepääsu kulude erinevust ja võib moonutada siseturu toimimist.

⁽¹⁾ EÜT L 108, 24.4.2002, lk 1.

⁽²⁾ EÜT L 198, 27.7.2002, lk 49.

Kolmapäev, 6. mai 2009

- (33) Riigipiiridel on raadiospektri optimaalse kasutuse kindlaksmääramisel üha väiksem tähtsus. Spektriõigustele juurdepääsu killustatud haldamine piirab investeringuid ja innovatsiooni ning ei võimalda ettevõtjatel ja seadmetootjatel saavutada mastaabisäästu, takistades nii raadiospektrit kasutavate elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste siseturu arengut.
- (34) Spektri haldamise ja spektrile juurdepääsu paindlikkust tuleks suurendada tehnoloogia ja teenuste suhtes neutraalsete lubade abil, et võimaldada spektri kasutajatel valida **asjakohaste** riiklike sageduse jaotamise **plaanide ja ühenduse õigusaktide** kohaselt elektrooniliste sideteenuste jaoks kättesaadavaks **kuulutatud** konkreetsete sagedusalade jaoks parim tehnoloogia ja parimad teenused (edaspidi „tehnoloogia- ja teenuseneutraalsuse põhimõtted“). Tehnoloogia ja teenuste halduskorras kindlaksmääramist tuleks kohaldada siis, kui seda on vaja üldistest huvidest lähtuvate eesmärkide täitmiseks, ning see peaks olema selgelt põhjendatud ja kuuluma korrapäraselt läbivaatamisele.
- (35) Tehnoloogianeutraalsuse põhimõtte suhtes kohaldatavad piirangud peaksid olema asjakohased ja põhjendatud vajadusega vältida kahjulikke mõjutusi, näiteks spektrimaskide ja võimsuse taseme kehtestamise teel, tagada rahvatervise kaitse piirates üldsuse kokkupuudet elektromagnetväljadega, tagada teenuse piisava tehnilise kvaliteedi kindlustamise abil teenuste nõuetekohane toimimine, samal ajal vältimata võimalust kasutada samas sagedusalas rohkem kui üht teenust, tagada spektri asjakohane jagamine, eelkõige juhtudel, kus selle kasutamiseks on vaja üksnes üldlube, kindlustada spektri tõhus kasutamine, või täita üldistest huvidest lähtuvaid eesmärgi kooskõlas ühenduse õigusega.
- (36) Spektri kasutajad peaksid saama ka vabalt valida teenuseid, mida nad soovivad spektri kaudu osutada, järgides üleminekumeetmeid seoses varem omandatud õigustega. **Teiselt poolt**, kui see on vajalik ja proportsionaalne, tuleks võimaldada **meetmeid**, millega nõutakse konkreetse teenuse osutamist, et saavutada selgelt määratletud ja üldist huvi pakkuvaid eesmärgi, nagu inimelu kaitse, vajadus toetada sotsiaalset, piirkondlikku ja territoriaalset ühtekuuluvust, või et vältida spektri ebatõhusat kasutamist. Sellisteks eesmärkideks peaksid muu hulgas olema kultuurilise ja keelelise mitmekülguse ning meediakanalite paljususe edendamine, nagu need on liikmesriikide poolt määratletud kooskõlas ühenduse õigusega. Välja arvatud juhul, kui see on vajalik inimelu kaitseks või **erandjuhtudel** muude üldistest huvidest lähtuvate eesmärkide täitmiseks, **nagu need on liikmesriikide poolt kooskõlas ühenduse õigusega määratletud**, ei tohiks erandiga anda teatavate teenuste kasutamise ainuõigust, vaid üksnes eelisõiguse, nii et samas sagedusalas saaks võimaluse piires kasutada teisi teenuseid ja tehnoloogiaid.
- (37) Liikmesriikide pädevusse kuulub erandite ulatuse ja laadi kindlaksmääramine, arvestades kultuurilise ja keelelise mitmekülguse ning meediakanalite paljususe edendamist.
- (38) Kuna spektri jaotamine konkreetsetele tehnoloogiatele või teenustele on erand tehnoloogia- ja teenuseneutraalsuse põhimõtetest ning vähendab vabadust valida osutatav teenus või kasutatav tehnoloogia, siis peab iga selline jaotamine olema läbipaistev ning selleks peaks korraldama avaliku konsultatsiooni.
- (39) Paindlikkuse ja tõhususe huvides võivad riikide reguleerivad asutused lubada spektrikasutajatel oma kasutusõigusi vabalt kolmandatele isikutele üle anda või rentida. See võimaldaks spektri turuväärtuse kujunemist. Kuna riikide reguleerivate asutuste pädevuses on tagada spektri tõhus kasutamine, peaksid nad võtma meetmeid tagamaks, et kauplemine ei tooks kasutamata spektri osas kaasa konkurentsi-moonutusi.
- (40) Tehnoloogia- ja teenuseneutraalsuse ning olemasolevate spektrikasutusõigustega kauplemise rakendamiseks võib olla vaja üleminekumeetmeid, sealhulgas ausa konkurentsi tagamise meetmeid, kuna uus süsteem võib anda teatavatele spektrikasutajatele võimaluse konkureerida teiste spektrikasutajatega, kes on spektriõigused omandanud rangemal tingimustel. **Seevastu juhul, kui õigused on antud erandina üldeeskirjadest või muude kui objektiivsete, läbipaistvate, proportsionaalsete ja mittediskrimineerivate kriteeriumide alusel, et saavutada üldist huvi pakkuvaid eesmärgi, ei tohiks selliste õiguste omanike olukorda parandada põhjendamatult uute konkurentide arvelt, kui see ei ole tingimata vajalik kõnealuste üldist huvi pakkuvate eesmärkide või muude seonduvate üldist huvi pakkuvate eesmärkide saavutamiseks.**

Kolmapäev, 6. mai 2009

- (41) Siseturu toimimise edendamiseks ja piiriüleste teenuste arendamise toetamiseks tuleks komisjoni volitada võtma vastu tehnilisi rakendusmeetmeid numbrite andmise valdkonnas.
- (42) Load, mis antakse elektroonilisi sidevõrke ja -teenuseid pakkuvatele ettevõtjatele ning mis võimaldavad neil saada juurdepääsu avalikule või eraomandile, on hädavajalikud elektrooniliste sidevõrkude või uute võrguelementide rajamiseks. Seepärast võib trasside rajamise õiguse saamise menetluste tarbetu keerukus või viivitamine märkimisväärselt takistada konkurentsi arengut. Seetõttu tuleks lihtsustada luba omavatel ettevõtjatel trasside rajamise õiguse saamist. Riikide reguleerivatel asutustel peaks olema võimalik trasside rajamise õiguse saamist koordineerida, tehes vajaliku teabe kättesaadavaks oma veebisaitidel.
- (43) On vaja tugevdada liikmesriikide volitusi trasside rajamise õiguste valdajate suhtes, et tagada turuletulek või uue võrgu rajamine õiglasel, tõhusal ja keskkonnasõbralikul viisil ning sõltumatult sellest, kas märkimisväärse turujõuga ettevõtjal on kohustus anda juurdepääs oma elektroonilisele sidevõrgule. Vahendite parem ühine kasutamine võib oluliselt parandada konkurentsi ja vähendada ettevõtjate üldisi rahalisi ja keskkonnavalasid kulutusi, mis on seotud elektroonilise side infrastruktuuri, eelkõige uute juurdepääsuvõrkude kasutuselevõtmisega. Pärast asjakohase kestusega avalikku konsultatsiooni, mille reguleerivatel asutustel olema õigus nõuda, et ettevõtjad, kel on õigus paigaldada vahendeid avaliku või eraomandi peale, kohale või alla, kasutaksid selliseid vahendeid või vara ühiselt (kaasa arvatud füüsiline ühispaiknemine), et soodustada tulemuslikku investeerimist infrastruktuuri ja toetada innovatsiooni. Selline ühiskasutus- või koordineerimiskord võib sisaldada eeskirju vahendite või vara ühiskasutusest tulenevate kulude jaotamise kohta ning see peaks tagama asjakohase riskide jaotuse asjaomaste ettevõtjate vahel. Riikide reguleerivatel asutustel peaks eelkõige olema võimalik kohustada ühiselt kasutama võrguelemente ja nendega seotud vahendeid nagu kaablikanalid, juhtmed, mastid, pääseluugid, kaabli-apid, antennid, tornid ja muud tugikonstruktsioonid, ehitised või ehitistesse sissepääsud, ning ehitustöid paremini kooskõlastama. Pädevad asutused, eelkõige kohalikud asutused peaksid samuti kehtestama koostöös riigi reguleerivate asutustega riiklike ehitustööde ning muude asjaomaste riiklike vahendite või asjaomase riigivaraga seotud asjakohase koordineerimiskorra, mis võib hõlmata menetlusi tagamaks, et huvitatud isikud saavad teavet asjaomaste riiklike vahendite või asjaomase riigivara ning käimasolevate ja kavandatud riiklike ehitustööde kohta, et neid teavitatakse sellistest töödest õigeaegselt, ning et ühiskasutust soodustatakse võimalikult suurel määral.
- (44) Usaldusväärne ja turvaline andmeedastus elektrooniliste sidevõrkude kaudu on kogu majanduses ja ühiskonnas üha kesksel kohal. ELi kodanikele olulisi teenuseid, sealhulgas e-valitsuse teenuseid vahendava füüsilise infrastruktuuri toimimist ja ligipääsetavust võivad mõjutada süsteemi keerukus, tehniline rike või inimlik eksimus, õnnetused või rünnakud. Seepärast peaksid riikide reguleerivad asutused tagama üldkasutatavate sidevõrkude tervikluse ja turvalisuse. Euroopa Võrgu- ja Infoturbeamet (ENISA) ⁽¹⁾ peaks toetama elektroonilise side turvalisuse suurendamist, pakkudes muu hulgas oskusteavet ja nõu ning edendades parimate tavade vahetamist. Nii ENISA-l kui ka riikide reguleerivatel asutustel peaksid olema oma ülesannete täitmiseks vajalikud vahendid, sealhulgas volitused saada piisavat teavet, et hinnata võrkude või teenuste turvalisuse taset, ning saada täielikke ja usaldusväärseid andmeid tegelike turvalisusega seotud vahejuhtumite kohta, mis on oluliselt mõjutanud võrkude või teenuste toimimist. Kuna piisava turvalisuse edukas tagamine ei ole ühekordne meede, vaid pidev rakendamise, ülevaatamise ja ajakohastamise protsess, tuleks nõuda, et elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste pakkujad võtaksid meetmeid nende tervikluse ja turvalisuse tagamiseks vastavalt riskihinnangutele, võttes arvesse selliste meetmete arengu taset.
- (45) Liikmesriikidele tuleks võimaldada asjakohase kestusega avalik konsultatsioon, enne kui võetakse vastu erimeetmed, millega tagatakse, et üldkasutatavaid sidevõrke või üldkasutatavaid elektroonilisi sideteenuseid pakkuvad ettevõtjad võtavad vajalikketehnilisi ja korralduslikke meetmeid, et asjakohaselt maandada võrkude ja teenuste turvalisusega seotud riske või tagada oma võrkude terviklus.**

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 460/2004 (ELT L 77, 13.3.2004, lk 1).

Kolmapäev, 6. mai 2009

- (46) Juhul, kui on vaja kokku leppida ühised turvanõuded, tuleks komisjoni volitada võtma vastu tehnilisi rakendusmeetmeid, et saavutada siseturul elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste piisav turvalisuse tase. ENISA peaks osalema asjakohaste tehniliste ja organisatsiooniliste turvameetmete ühtlustamises, andes ekspertabi. Riikide reguleerivatel asutustel peaks raamdirektiivi alusel vastu võetud tehniliste rakendusmeetmetega seoses olema volitused anda siduvaid suuniseid. Oma ülesannete täitmiseks peaks neil rikkumiste puhul olema uurimisvolitused ja volitus määrata karistusi.
- (47) *Elektroonilise side sektoris konkurentsi moonutamise ja piiramise vältimise tagamiseks peaks riikide reguleerivatel asutustel olema võimalik kehtestada parandusmeetmeid, mille eesmärk on vältida ühe turu märkimisväärse turujõu võimendamist teisele, tihedalt seotud turule. Peaks olema selge, et esimesel turul märkimisväärset turujõudu omav ettevõtjat võib tunnistada teisel turul märkimisväärset turujõudu omavaks ettevõtjaks ainult sel juhul, kui kahe turu vahelised sidemed on sellised, mis võimaldavad esimesel turul omatavat turujõudu võimendada teisele turule ja kui teine turg vajab eelnevat reguleerimist kooskõlas asjaomaseid toote- ja teenuseturge käsitlevas soovitusel⁽¹⁾ määratletud kriteeriumidega.*
- (48) Turuosalistele regulatiivsete tingimuste osas kindlustunde andmiseks on vaja kehtestada turu läbivaatamise tähtaeg. Oluline on teha turuanalüüsi korrapäraselt ning mõistliku ja sobiva tähtaja jooksul. Tähtaja osas tuleks arvesse võtta, kas konkreetset turul on varem turuanalüüsi tehtud ja sellest nõuetekohaselt teatatud. Riigi reguleeriva asutuse suutmatust turgu kindla tähtaja jooksul analüüsida võib ohustada siseturgu ning tavapärased rikkumismenetlused ei pruugi õigeaegselt soovitavat tulemust anda. Teise võimalusena peaks riigi reguleerival asutusel olema võimalik paluda **BEREC**il abi turuanalüüsi lõpuleviimiseks. Selline abistamine võiks toimuda näiteks teiste riiklike reguleerivate asutuste esindajatest koosneva konkreetse töökonna vormis.
- (49) Elektroonilise side sektori turgudele omase kõrge tehnilise innovatsiooni taseme ja dünaamilisuse tõttu on vaja reguleerimist ühenduse tasandil kiiresti, koordineeritult ja ühtlustatult kohandada, kuna kogemus on näidanud, et ELi reguleeriva raamistiku erinev rakendamine riikide reguleerivate asutuste poolt võib takistada siseturu arengut.
- (50) Üks **BEREC**ile antud oluline ülesanne on vajaduse korral võtta vastu arvamusi piiriüleste vaidluste kohta. Seepärast peaksid riikide reguleerivad asutused sellistel juhtudel arvesse võtma **BEREC**i arvamusi.
- (51) ELi reguleeriva raamistiku rakendamise kogemused näitavad, et olemasolevad sätted, millega riikide reguleerivatele asutustele on antud volitused trahve määrata, ei ole piisavalt motiveerinud reguleerivaid nõudeid täitma. Asjakohane sunnivahendite rakendamise volitus võib aidata ELi reguleerivat raamistikku õigeaegselt rakendada ning seega parandada reguleerimiskindlust, mis on oluline investeeringute soodustaja. Tõhusate volituste puudumine täitmatajätmise puhul puudutab kogu reguleerivat raamistikku. Seetõttu peaks raamdirektiivist ja eridirektiividest tulenevate kohustuste rikkumise puhuks raamdirektiivi lisatav uus säte tagama järjekindlate ja ühtsete sunnipõhimõtete ja karistuste kohaldamise kogu ELi reguleeriva raamistiku ulatuses.
- (52) Olemasolev ELi reguleeriv raamistik sisaldab mõningaid 1998. aasta reguleerivalt raamistikult uuele 2002. aasta raamistikule üleminekut hõlbustavaid sätteid. See üleminek on kõikides liikmesriikides lõpule viidud ning nimetatud meetmed tuleks kehtetuks tunnistada, kuna need on muutunud tarbetuks.

⁽¹⁾ Komisjoni 11. veebruari 2003. aasta soovitus elektroonilise side sektori asjaomaste toote- ja teenuseturgude kohta, kus saab kohaldada eelreguleerimist, vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2002/21/EÜ elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste ühise reguleeriva raamistiku kohta (ELT L 114, 8.5.2003, lk 45).

Kolmapäev, 6. mai 2009

- (53) Tulemuslikku investeerimist ja konkurentsi tuleks soodustada üheaegselt, et hoogustada majanduskasvu ja innovatsiooni ning suurendada tarbijate valikuvõimalusi.
- (54) *Konkurentsi on parim soodustada majanduslikult tõhusa investeerimistaseme abil uutesse ja olemasolevatesse infrastruktuuridesse ning täiendada seda vajaduse korral reguleerimisega, et saavutada tulemuslik konkurents jaemüügiteenuste valdkonnas. Infrastruktuuril rajaneva konkurentsi tõhus tase võrdub sellise infrastruktuuri dubleerimise ulatusega, mille saavutamisel investorid võivad eeldada õiglase kasu saamist turuosade arenemist puudutavate mõistlike ootuste alusel.*
- (55) *Riikide reguleerivad asutused peaksid uutele ja täiustatud infrastruktuuridele juurdepääsukohustusi kehtestades tagama, et juurdepääsutingimused peegeldavad investeerimisotsuse aluseks olevaid asjaolusid, võttes muu hulgas arvesse väljaarendamiskulusid, uute toodete ja teenuste eeldatavat kasutuselevõtu määra ja eeldatavaid jahinna tasemeid. Lisaks sellele peaksid riikide reguleerivad asutused olema suutelised kehtestama vajaduse korral tingimused juurdepääsuks, mis on järjepidevad asjakohastel läbivaatamisperioodidel, et anda investoritele planeerimiskindlust. Selliste tingimuste hulka võivad kuuluda hinnakujundussüsteemid, mis sõltuvad lepingu mahust või pikkusest kooskõlas ühenduse õigusega, tingimusel, et need ei ole diskrimineerivad. Kõikide kehtestatud juurdepääsutingimuste puhul tuleb arvestada vajadusega säilitada tõhusat konkurentsi teenuste osutamisel tarbijatele ja ettevõtetele.*
- (56) *Kehtestatavate kohustuste ja tingimuste proportsionaalsuse hindamisel peaksid riikide reguleerivad asutused arvestama nende liikmesriikide eri piirkondades valitseva konkurentsiolukorraga.*
- (57) *Riikide reguleerivad asutused peaksid hindade kontrollimise meetmete kehtestamisel püüdma võimaldada investorile õiglast kasu konkreetse investeerimisprojekti puhul. Eelkõige siis, kui konkreetse uue juurdepääsuvõrgu projektiga seonduvad sellele omased riskid, kuna võrk toetab tooteid, mille nõudlus investeerimise hetkel ei ole teada.*
- (58) *Raamdirektiivi artikli 19 lõike 1 kohaselt tehtud komisjoni otsused peaksid piirduma reguleerimis põhimõtete, lähenemisviiside ja meetodikatega. Kahtluste vältimiseks ei tohiks neis ette näha üksikasju, mis tavapärastel peksid kajastama riikide eripärasid ning nendega ei tohiks keelata alternatiivseid lähenemisviise, millel võiks mõistlike ootuste kohaselt olla samaväärne mõju. Selline otsus peaks olema proportsionaalne ega tohiks mõjutada riikide reguleerivate asutuste tehtud otsuseid, mis ei takista siseturgu.*
- (59) *Raamdirektiivi I lisa esitati asjaomaseid toote- ja teenuseturget käsitlevasse soovitusse lisatav nende turgude loetelu, kus võib olla vaja eelnevat reguleerimist. Nimetatud lisa tuleks tunnustada kehtetuks, kuna selle eesmärk – olla asjaomaseid toote- ja teenuseturget käsitleva soovitusese esialgse versiooni koostamise aluseks – on täidetud.*
- (60) *Uutel turule tulijatel ei pruugi olla majanduslikult tasuv mõistliku aja jooksul rajada väljakujunenud juurdepääsuvõrku osaliselt või täielikult dubleeriv võrk. Sellega seoses võib märkimisväärse turujõuga operaatoritele kliendiliinile või kliendi alamliinile eraldatud juurdepääsu lubamine hõlbustada turule tulekut ja suurendada konkurentsi lairibajuurdepääsu jaeturgudel. Olukorras, kus eraldatud juurdepääs kliendiliinile või kliendi alamliinile ei ole tehniliselt või majanduslikult otstarbekas, võib kohaldada asjakohaseid kohustusi samaväärset funktsionaalsust pakkuva mittefüüsilise või virtuaalse võrgujuurdepääsu pakkumiseks.*

Kolmapäev, 6. mai 2009

- (61) Funktsioonipõhine eraldamine, mis kohustab vertikaalselt integreeritud ettevõtjat looma eraldiseisvalt tegutsevaid majandusüksusi, on ette nähtud selleks, et tagada kõikidele järgmise tasandi ettevõtjatele – sealhulgas vertikaalselt integreeritud ettevõtja järgmise tasandi üksustele – täiesti võrdsed juurdepääsutooted. Funktsioonipõhine eraldamine võimaldab parandada konkurentsi mitmel asjaomasel turul, vähendades oluliselt diskrimineerimise ajendeid ning hõlbustades võrdse kohtlemise kohustuste täitmise kontrollimist ja tagamist. Erandjuhtudel võib funktsioonipõhine eraldamine kui parandusmeede olla põhjendatud, kui mitmel asjaomasel turul ei ole suudetud pika aja jooksul saavutada tegelikku mitte-diskrimineerimist ning infrastruktuuri alase konkurentsi võimalus mõistliku aja jooksul on väike või olematu pärast seda, kui on võetud üks või mitu eelnevalt asjakohaseks peetud parandusmeedet. On siiski väga oluline tagada, et selle meetme kehtestamisel säiliks asjaomasel ettevõtjal motivatsioon oma võrku investeerida ning see ei kahjustaks mingil viisil tarbijate heaolu. Selle kehtestamine eeldab erinevate juurdepääsuvõrguga seotud asjaomaste turgude kooskõlastatud analüüsi vastavalt raamdirektiivi artiklis 16 sätestatud turuanalüüsi korrale. Turuanalüüsi tehes ja selle parandusmeetme üksikasju välja töötades peaksid riikide reguleerivad asutused pöörama erilist tähelepanu eraldi majandusüksuste haldusse antavatele toodetele, võttes arvesse võrgu katvust ja tehnoloogia arengu taset, mis võib mõjutada paiksete ja traadita teenuste vastastikust asendatavust. Et siseturul konkurentsimoonutusi vältida, peaks komisjon funktsioonipõhise eraldamise ettepanekud eelnevalt heaks kiitma.
- (62) Funktsioonipõhise eraldamise rakendamine ei tohiks välistada eri majandusüksuste vahelisi asjakohaseid kooskõlastusmehhanisme, millega tagatakse emattevõtja majanduslike ja juhtimisalaste õiguste kaitse.
- (63) Elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste siseturu jätkuv integreerumine eeldab elektroonilise side ELi reguleeriva raamistikuga ette nähtud eelneva reguleerimise kohaldamise paremat koordineerimist.
- (64) Kui vertikaalselt integreeritud ettevõtja otsustab olulise osa oma paiksest juurdepääsuvõrgust või kogu võrgu üle anda eraldiseisvale juriidilisele isikule, millel on teised omanikud, või luues juurdepääsutoodetega tegelemiseks eraldiseisva majandusüksuse, peaks riigi reguleeriv asutus hindama kavandatava tehingu mõju kõikidele kehtivatele regulatiivsetele kohustustele, mis on sellele vertikaalselt integreeritud ettevõtjale kehtestatud, et tagada mis tahes uue korralduse vastavus direktiividele 2002/19/EÜ (juurdepääsu käsitlev direktiiv) ja 2002/22/EÜ (universaalteenuse direktiiv). Asjaomane riigi reguleeriv asutus peaks uuesti analüüsima neid turge, kus eraldatud üksus tegutseb, ning vastavalt kas kehtestama kohustusi või neid säilitama, muutma või tühistama. Selleks peaks riigi reguleerival asutusel olema võimalik ettevõtjalt teavet nõuda.
- (65) Kuigi teatud juhtudel on riigi reguleerival asutusel vaja kehtestada kohustusi märkimisväärse turujõuta ettevõtjatele, et saavutada näiteks läbivuhendus või teenuste koostalitlusvõime või suurendada tõhusust ja püsivat konkurentsi ning tagada maksimaalne kasu lõppkasutajatele, on vaja siiski tagada, et selliste kohustuste kehtestamisel järgitakse ELi reguleerivat raamistikku ja eelkõige teatamismenetlust.
- (66) Komisjonile tuleks anda volitus vastu võtta rakendusmeetmeid, et kohandada I lisas sätestatud digitaaltelevisiooni- ja raadioteenustele juurdepääsu tingimusi vastavalt turu ja tehnoloogia arengule. Sama kehtib ka II lisas esitatud miinimumloetelu kohta, mis tuleb läbipaistvuskohustuse täitmiseks avalikustada.
- (67) Raadiosagedustele juurdepääsu tagamine turuosaliste jaoks aitab kaotada turulepääsu tõkkeid. Tehnoloogia areng vähendab ka kahjulike mõjutuste ohtu teatavates sagedusalades, vähendades seetõttu individuaalsete kasutusõiguste vajadust. Seepärast tuleks spektrikasutuse tingimused elektrooniliste side-teenuste osutamiseks tavajuhul sätestada üldlubes, välja arvatud juhul, kui spektrikasutuse huvides, kahjulike mõjutuste eest kaitsmiseks, teenuse tehnilise kvaliteedi tagamiseks, spektri tulemusliku kasutamise kindlustamiseks või konkreetse üldist huvi pakkuva eesmärgi saavutamiseks on vaja individuaalseid õigusi. Individuaalsete õiguste vajalikkust käsitlevad otsused tuleb teha läbipaistval ja proportsionaalsel viisil.

Kolmapäev, 6. mai 2009

- (68) Teenuse- ja tehnoloogianeutraalsuse nõuete lisamine kasutusõiguste andmisel ning paremad võimalused õiguste üleandmiseks ühelt ettevõtjalt teisele peaksid suurendama üldsusele elektroonilise side teenuste pakkumise vabadust ja võimalusi ning hõlbustama nii ka üldist huvi pakkuvate eesmärkide saavutamist. Ent teatavad kohustused, mis on ringhäälinguorganisatsioonidele audiovisuaalsete meediateenuste osutamiseks üldistes huvides kehtestatud, võivad eeldada kasutusõiguste andmise puhul konkreetsete kriteeriumide kasutamist, kui see on oluline liikmesriikide kehtestatud konkreetse üldist huvi pakkuva eesmärgi saavutamiseks kooskõlas ühenduse õigusega. Üldist huvi pakkuvate eesmärkide taotlemisega seotud menetlused peaksid igal juhul olema läbipaistvad, objektiivsed, proportsionaalsed ja mittediskrimineerivad.
- (69) Mittekaubeldava individuaalse kasutusõiguse kehtivusaega tuleks piirata, kuna see piirab vaba juurdepääsu raadiosagedustele. Kui kasutusõigused sisaldavad sätet nende kehtivuse pikendamiseks, peaksid pädevad riigiasutused esmalt teostama läbivaatamise, mis sisaldab ka avalikku konsultatsiooni, võttes arvesse turu, leviala ja tehnoloogia arengut. Spektrivarude nappuse tõttu tuleks ettevõtjatele antud individuaalsed õigused korrapäraselt läbi vaadata. Läbivaatamisel peaksid pädevad riigiasutused vaagima ühelt poolt õiguste valdajate huve ja teiselt poolt vajadust käivitada spektrikaubandus ning kasutada spektrit paindlikumalt, võimaluse korral üldlubade abil.
- (70) *Õiguste ja kohustuste väiksemad muudatused on peamiselt halduslikud muudatused, mis ei muuda üldlubade ja individuaalsete kasutusõiguste olemust ning seega ei anna muudele ettevõtjatele suhtelist eelist.*
- (71) Pädevatel riigiasutustel peaks olema volitused tagada spektri tõhus kasutamine ning, kui spektriressursid jäetakse kasutamata, võtta meetmeid konkurentsi kahjustava liigsete varude soetamise vastu, mis võib takistada uute ettevõtjate turuletulekut.
- (72) Riigi reguleerival asutusel peaks olema võimalik võtta tõhusaid meetmeid üldloa või kasutusõiguse tingimuste täitmise kontrollimiseks ja tagamiseks, sealhulgas määrata nende tingimuste rikkumise korral tõhusaid rahalisi või halduskaristusi.
- (73) Tingimused, mida võib lubadele lisada, peaksid sisaldama konkreetseid sätteid seoses puuetega kasutajate juurdepääsuga ning riigiasutuste **ja hädaabiteenuste** vajadusega edastada **omavahel ja** riigi elanikkonnale teavet enne ja pärast suurõnnetusi ning nende ajal. Lisaks peaks tehnika arengut silmas pidades liikmesriikidel olema võimalik anda lube spektri kasutamiseks katseteks vastavalt eripiirangutele ja -tingimustele, mis on rangelt põhjendatud selliste õiguste katselise iseloomuga.
- (74) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2000. aasta määrus (EÜ) nr 2887/2000 (mis käsitleb eraldatud juurdepääsu kliendiliinile)⁽¹⁾ on turu esialgse avamise etapil osutunud tulemuslikuks. Raamidirektiivis kutsutakse komisjoni üles jälgima üleminekut 1998. aasta reguleerivalt raamistikult 2002. aasta raamistikule ning tegema õigeaegselt ettepanekuid selle määruse kehtetuks tunnistamiseks. aasta raamistiku kohaselt peavad riikide reguleerivad asutused analüüsima hulgimüügiturgu, kus lairiba- ja kõneteenuste osutamiseks pakutakse eraldatud juurdepääsu metalljuhtmetega kliendiliinidele ja alamilinidele, nagu on sätestatud asjaomaseid toote- ja teenuseturge käsitlevas soovitusel. Kuna kõik liikmesriigid on seda turu vähemalt ühe korra analüüsinud ning 2002. aasta raamistikul põhinevad asjakohased kohustused on kehtestatud, on määrus (EÜ) nr 2887/2000 muutunud tarbetuks ja tuleks seetõttu kehtetuks tunnistada.

(1) EÜT L 336, 30.12.2000, lk 4.

Kolmapäev, 6. mai 2009

- (75) Raamdirektiivi, juurdepääsu käsitleva direktiivi ja loadirektiivi rakendamiseks vajalikud meetmed tuleks vastu võtta vastavalt nõukogu 28. juuni 1999. aasta otsusele 1999/468/EÜ, millega kehtestatakse komisjoni rakendusvolituste kasutamise menetlused ⁽¹⁾.
- (76) Komisjonile tuleks eelkõige anda volitus vastu võtta soovitusi ja/või rakendusmeetmeid, mis on seotud raamdirektiivi artiklis 7 sätestatud teabe esitamisega, spektri ja numeratsiooni valdkondade ühtlustamise ning võrkude ja teenuste turvalisuse küsimustega, asjaomaste toote- ja teenuseturgude kindlaksmääramisega, riikidevaheliste turgude kindlaksmääramisega, standardite rakendamisega ning reguleeriva raamistiku sätete ühtlustatud kohaldamisega. Komisjonile tuleks anda ka volitus võtta vastu rakendusmeetmeid juurdepääsu käsitleva direktiivi I ja II lisa ajakohastamiseks vastavalt turgude ja tehnoloogia arengule. Kuna need on üldmeetmed ja nende eesmärk on muuta eespool nimetatud direktiivide vähemolulisi sätteid, muu hulgas täiendades neid uute vähemoluliste sätetega, tuleb need vastu võtta vastavalt otsuse 1999/468/EÜ artiklis 5a sätestatud kontrolliga regulatiivmenetlusele,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) muudatused

Direktiivi 2002/21/EÜ muudetakse järgmiselt.

1. Artikli 1 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Käesoleva direktiiviga kehtestatakse elektrooniliste sideteenuste, elektrooniliste sidevõrkude ja nendega seotud vahendite ja teenuste **ning lõppseadmetega seotud teatavate aspektide, mis lihtsustavad puuetega lõppkasutajate juurdepääsu**, reguleerimise ühtlustatud raamistik. Käesolevas direktiivis sätestatakse riigi reguleerivate asutuste kohustused ja kehtestatakse kord reguleeriva raamistiku ühtse kohaldamise tagamiseks kogu ühenduses. █”

2. Artiklit 2 muudetakse järgmiselt:

a) punkt a asendatakse järgmisega:

„a) elektrooniline sidevõrk – ülekandesüsteemid ja vajaduse korral lülitus- ja marsruutimiseseadmed ning muud vahendid, sealhulgas võrguelemendid, mis ei ole aktiivsed, mis võimaldavad edastada signaale traadi, raadio teel, optiliselt või muude elektromagnetiliste vahendite abil, kasutades sealhulgas satelliitvõrke, paik- (ahel- ja pakettkommuteeritud, k.a Internet) ja liikuva maaside võrku, elektriikaabelsüsteeme, kui neid kasutatakse signaalide edastamiseks, raadio- ja teleringhäälinguvõrke ja kaabeltelevisioonivõrke, olenemata sellest, millist teavet nende kaudu edastatakse;”

b) punkt b asendatakse järgmisega:

„b) riikidevahelised turud – artikli 15 lõike 4 kohaselt kindlaksmääratud rohkem kui ühes liikmesriigis asuvad turud, mis hõlmavad kogu ühenduse või märkimisväärse osa sellest;”

c) punkt d asendatakse järgmisega:

⁽¹⁾ EÜT L 184, 17.7.1999, lk 23.

Kolmapäev, 6. mai 2009

„d) üldkasutatav sidevõrk – elektrooniline sidevõrk, mida kasutatakse ainult või peamiselt üldsusele kättesaadavate elektrooniliste sideteenuste osutamiseks ning mis toetab teabe edastamist võrgu lõpp-punktide vahel;”

d) lisatakse järgmine punkt:

„d a) võrgu lõpp-punkt – füüsiline koht, kus abonendile pakutakse juurdepääsu üldkasutatavale sidevõrgule; kui võrgus kasutatakse kommuteerimist või marsruutimist, identifitseeritakse võrgu lõpp-punkt konkreetse võrguaadressi abil, mis võib olla seotud abonendi numbriga või nimega;”

e) punkt e asendatakse järgmisega:

„e) seotud vahendid – need elektroonilise sidevõrgu ja/või elektroonilise sideteenusega seotud **vahendid**, füüsilised infrastruktuurid ja muud vahendid või elemendid, mis võimaldavad ja/või toetavad teenuste osutamist kõnealuse võrgu ja/või teenuse kaudu või võivad seda teha, ning mis hõlmavad muu hulgas ehitisi või ehitiste sissepääse, **hoonesiseseid juhtmestikke**, antennid, torne ja muid tugikonstruktsioone, kaablikanaleid, juhtmeid, maste, pääseluuke ja kaablikappe;”

f) lisatakse järgmine punkt:

„e a) seotud teenused – need elektroonilise sidevõrgu ja/või elektroonilise sideteenusega seotud teenused, mis võimaldavad ja/või toetavad teenuste osutamist kõnealuse võrgu ja/või teenuse kaudu või võivad seda teha, ning mis hõlmavad muu hulgas numbriga transleerimist või samaväärset funktsionaalsust pakkuvaid süsteeme, tingimusjuurdepääsusüsteeme ja elektroonilisi programmijuhte, samuti muid teenuseid nagu identifitseerimise, asukoha ja kohaloleku teenus;”

g) punkt l asendatakse järgmisega:

„l) eridirektiivid – direktiiv 2002/20/EÜ (loadirektiiv), direktiiv 2002/19/EÜ (juurdepääsu käsitlev direktiiv), direktiiv 2002/22/EÜ (universaalteenuse direktiiv) ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuli 2002. aasta direktiiv 2002/58/EÜ, milles käsitletakse isikuandmete töötlemist ja eraelu puutumatuse kaitset elektroonilise side sektoris (*) (eraelu puutumatust ja elektroonilist sidet käsitlev direktiiv);

(*) EÜT L 201, 31.7.2002, lk 37”.

h) lisatakse järgmised punktid:

„q) spektri jaotamine – kindlaksmääratud sagedusala määramine üht või mitut liiki raadiosideteenuste kasutamiseks, vajaduse korral konkreetsete tingimuste kohaselt;

r) kahjulikud mõjutused – häired, mis seavad ohtu raadionavigatsiooniteenuse või muude turvateenuste kasutamise või mis muul viisil oluliselt moonutavad, takistavad või korduvalt katkestavad raadiosideteenust, mis toimib vastavalt kohaldatavatele rahvusvahelistele, ühenduse või riigi eeskirjadele;

s) kõne – üldkasutatava elektroonilise sideteenuse abil loodud ühendus, mis võimaldab kahepoolset kõnesidet.”

3. Artiklit 3 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 3 asendatakse järgmisega:

Kolmapäev, 6. mai 2009

„3. Liikmesriigid tagavad, et riigi reguleerivad asutused kasutavad oma volitusi erapooletult, läbi-
paistvalt ja õigeaegselt. Liikmesriigid tagavad, et riigi reguleerivatel asutustel on neile määratud
ülesannete täitmiseks vajalikud rahalised ja inimressursid.”

b) lisatakse järgmised lõiked:

„3 a. Ilma et see piiraks käesoleva artikli lõigete 4 ja 5 kohaldamist, tegutsevad riigi reguleerivad
asutused, kes vastutavad turu eelneva reguleerimise või ettevõtjatevaheliste vaidlusküsimuste lahenda-
mise eest kooskõlas käesoleva direktiivi artiklitega 20 ja 21, sõltumatult ning ei taotle ega täida
ühegi teise organi juhiseid kõnealuste ülesannete täitmisel, mis on neile määratud ühenduse õigust
rakendavate siseriiklike õigusnormidega. See ei välista siseriikliku riigiõiguse kohast järelevalvet. Riigi
reguleeriva asutuse otsuseid võivad peatada või tühistada üksnes artikli 4 kohaselt asutatud edasi-
kaebusi käsitlevad organid. Liikmesriigid tagavad, et käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud riigi
reguleeriva asutuse juhti või, kui see on asjakohane, vastavat ülesannet täitva esinduskogu liikmeid,
või nende asetäitjaid saab ametist vabastada üksnes juhul, kui nad ei vasta enam tingimustele, mis on
nende ametiülesannete täitmiseks eelnevalt siseriiklikus õiguses sätestatud. Asjaomase riigi reguleeriva
asutuse juhi või, kui see on asjakohane, vastavat ülesannet täitva esinduskogu liikmete ametist
vabastamise otsus tuleb ametist vabastamise ajal avalikustada. Riigi reguleeriva asutuse ametist
vabastatud juhile või, kui see on asjakohane, vastavat ülesannet täitva esinduskogu liikmetele esita-
takse vabastamise põhjused ning neil on õigus nõuda nende avaldamist, juhul kui avaldamist muidu
ei toimuks, mille puhul nimetatud põhjused avaldatakse.

Liikmesriigid tagavad, et käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud riigi reguleerivatel asutustel on
eraldi aastaelarve. Kõnealune eelarve avalikustatakse. **Liikmesriigid tagavad samuti, et riigi regu-
leerivatel asutustel on piisavad rahalised ja inimressursid, mis võimaldavad neil aktiivselt osaleda
elektroonilise side sektori Euroopa reguleerivate asutuste ühendatud ameti (BEREC) (*) töös ja
sellele kaasa aidata.**

3 b. Liikmesriigid tagavad, et asjaomased riigi reguleerivad asutused toetavad aktiivselt **BERECi**
eesmärke reguleerimise koordineeritumaks ja ühtsemaks muutmisel.

3 c. Liikmesriigid tagavad, et riigi reguleerivad asutused järgivad siseriiklikke turgusid käsitlevate
otsuste vastuvõtmisel täiel määral **BERECi** vastu võetud arvamusi ja ühiseid seisukohti.

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu ... määrus (EÜ) nr .../2009, [millega luuakse **elektroonilise side**
Euroopa reguleerivate asutuste **ühendatud amet (BEREC) ja büroo**].”

4. Artiklit 4 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Liikmesriigid tagavad, et riigi tasandil on olemas toimivad mehhanismid, mille alusel on riigi
reguleeriva asutuse otsuse mõjuvälja jäävatel kasutajatel ja elektroonilisi sidevõrke ja/või -teenuseid
pakkuvatel ettevõtjatel õigus esitada kaebus sellise otsuse vastu edasikaebusi käsitlevale organile, mis
on asjaomastest pooltest sõltumatu. Kõnealusel organil, milleks võib olla kohus, on oma funktsioo-
nide tõhusaks täitmiseks asjakohased teadmised. Liikmesriigid tagavad, et juhtumi asjaolusid võetakse
nõuetekohaselt arvesse ja et olemas on toimiv edasikaebamise mehhanism.

Kuni kaebuse lahendamiseni kehtib riigi reguleeriva asutuse otsus, kui vastavalt siseriiklikele õigus-
normidele ei kohaldata ajutisi meetmeid.”

b) lisatakse järgmine lõige:

Kolmapäev, 6. mai 2009

„3. Liikmesriigid koguvad teavet **kaebuste üldise sisu**, kaebuste arvu, kaebuste lahendamise menetluse kestuse ning ajutiste meetmete kohaldamise otsuste arvu kohta. Liikmesriigid esitavad nimetatud teabe komisjonile ja **BERECile** pärast komisjonilt või **BERECilt** vastava põhjendatud taotluse saamist.”

5. Artikli 5 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Liikmesriigid tagavad, et elektroonilisi sidevõrke ja -teenuseid pakkuvad ettevõtjad esitavad kogu teabe, sealhulgas finantsteabe, mida riigi reguleeriv asutus vajab, et tagada käesoleva direktiivi või eridirektiivide sätete või nende direktiivide kohaselt tehtud otsuste täitmine. **Riigi reguleerivatel asutustel on volitus nõuda** neilt ettevõtjalt **■ eelkõige ■** teabe esitamist võrgu ja teenuste edasiarendamise kohta, mis võib mõjutada nende poolt konkurentidele kättesaadavaks tehtavaid hulgimüügiteenuseid. Hulgimüügiturudel märkimisväärset turujõudu omavatel ettevõtjatel võidakse samuti nõuda raamatupidamisandmeid nimetatud hulgimüügiturudega seotud jaeturgude kohta.

Ettevõtjad esitavad sellise teabe taotluse korral viivitamata ning riigi reguleeriva asutuse nõutava ajakava ja täpsusastme kohaselt. Riigi reguleeriva asutuse nõutav teave peab olema ülesande täitmise seisukohast proportsionaalne. Riigi reguleeriv asutus põhjendab oma teabenõuet ning käitleb kõnealust teavet vastavalt lõikele 3.”

6. Artiklid 6 ja 7 asendatakse järgmistega:

„Artikkel 6

Konsulterimiskord ja läbipaistvus

Liikmesriigid tagavad, välja arvatud artikli 7 lõikega 9, artiklitega 20 või 21 hõlmatud juhtudel, et juhul kui riigi reguleeriv asutus kavatses käesoleva direktiivi või eridirektiivide kohaselt võtta meetmeid või kui ta kavatses kehtestada artikli 9 lõigete 3 ja 4 kohaseid piiranguid, millel on märkimisväärne mõju asjaomasele turule, annab ta huvitatud pooltele võimaluse esitada meetme eelnõu kohta mõistliku aja jooksul arvamuse.

Riigi reguleeriv asutus avaldab riigisisese konsulterimiskorra.

Liikmesriigid tagavad, et luuakse üks teabepunkt, mille kaudu on võimalik saada teavet kõigi käimasolevate konsultatsioonide kohta.

Riigi reguleeriv asutus avalikustab konsulterimismenetluse tulemused, kui ärisaladusi käsitlevate ühenduse või siseriiklike õigusnormide kohaselt ei ole tegu konfidentsiaalse teabega.

Artikkel 7

Elektroonilise side siseturu konsolideerimine

1. Käesolevast direktiivist ja eridirektiividest tulenevate ülesannete täitmisel võtab riigi reguleeriv asutus täiel määral arvesse artiklis 8 sätestatud eesmäärke, kuivõrd need on seotud siseturu toimimisega.

2. Riigi reguleerivad asutused teevad siseturu arengule kaasaaitamiseks omavahel ning komisjoni ja **BERECiga** läbipaistval viisil koostööd, et tagada käesoleva direktiivi ja eridirektiivide sätete järjepidev kohaldamine kõigis liikmesriikides. Selleks püüavad nad koostöös komisjoni ja **BERECiga** eelkõige kindlaks määrata vahendite ja parandusmeetmete liigid, mis sobivad konkreetse turuolukorraga toime-
tulekuks kõige paremini.

Kolmapäev, 6. mai 2009

3. Kui riigi reguleeriv asutus – välja arvatud juhul, kui artikli 7b kohaselt vastu võetud soovitustes või suunistes on sätestatud teisiti – kavatab pärast artiklis 6 osutatud konsultatsiooni võtta meetme, mis:

a) kuulub käesoleva direktiivi artikli 15 või 16 või direktiivi 2002/19/EÜ (juurdepääsu käsitlev direktiiv) artikli 5 või 8 reguleerimisalasse ja

b) mõjutaks liikmesriikidevahelist kaubandust,

teeb ta meetme eelnõu koos meetme aluseks olevate põhjendustega artikli 5 lõike 3 kohaselt **samaaegselt** kättesaadavaks komisjonile, **BERECile** ja teiste liikmesriikide reguleerivatele asutustele ning teatab sellest komisjonile, **BERECile** ja teiste riikide reguleerivatele asutustele. Riikide reguleerivad asutused, **BEREC** ja komisjon võivad asjaomasele riigi reguleerivale asutusele ühe kuu jooksul oma arvamusi esitada. Ühe kuu pikkust tähtaega ei või pikendada.

4. Kui lõikes 3 nimetatud kavandatava meetme eesmärk on:

a) määratleda asjaomane turg, mis erineb artikli 15 lõike 1 kohases soovitusel määratletud turgudest, või

b) otsustada, kas konkreetsel ettevõtjal on kas üksi või teistega ühiselt märkimisväärne turujõud artikli 16 lõike 3, 4 või 5 alusel, ■

ja kui see meede mõjutaks liikmesriikidevahelist kaubandust ning komisjon on andnud riigi reguleerivale asutusele teada, et tema arvates looks meede takistusi ühtsel turul, või kui komisjonil on alust kahelda meetme vastavuses ühenduse õigusnormidele ja eelkõige artiklis 8 nimetatud eesmärkidele, lükatakse meetme eelnõu vastuvõtmine veel kaks kuud edasi. Nimetatud tähtaega ei või pikendada. Komisjon teavitab sellisel juhul teiste riikide reguleerivaid asutusi oma reservatsioonidest.

5. Lõikes 4 nimetatud kahekuulise tähtaja jooksul võib komisjon:

a) teha ■ otsuse, et asjaomase riigi reguleeriv asutus peab meetme eelnõu tagasi võtma, ja/või

■

b) teha otsuse oma reservatsioonide tagasivõtmiseks lõikes 4 nimetatud meetme eelnõu suhtes.

Enne ■ otsuse tegemist ■ võtab komisjon täiel määral arvesse **BERECi** arvamust. ■ Otsusele ■ lisatakse üksikasjalik ja objektiivne analüüs selle kohta, miks komisjon leiab, et meetme eelnõu ei tohiks vastu võtta, ja konkreetsed ettepanekud meetme eelnõu muutmiseks.

6. Kui komisjon on vastu võtnud **lõike 5** kohase otsuse, milles nõutakse riigi reguleerivalt asutuselt meetme eelnõu tagasivõtmist, muudab riigi reguleeriv asutus meetme eelnõu või võtab selle tagasi kuue kuu jooksul alates komisjoni otsuse kuupäevast. Meetme eelnõu muutmise korral viib riigi reguleeriv asutus läbi avaliku konsultatsiooni vastavalt artiklis 6 sätestatud korrale ning teatab muudetud meetme eelnõust uuesti komisjonile vastavalt lõike 3 sätetele.

Kolmapäev, 6. mai 2009

7. Asjaomane riigi reguleeriv asutus võtab täiel määral arvesse teiste riikide reguleerivate asutuste, **BERECi** ja komisjoni arvamusi ning, kui tegemist ei ole lõike 4 ja lõike 5 punktis a osutatud juhtumiga, võib lõpliku meetme eelnõu vastu võtta ning edastada selle seejärel komisjonile.

I

8. Riigi reguleeriv asutus teeb komisjonile ja **BERECile** teatavaks kõik artikli 7 lõike 3 punktide a ja b kohaselt vastuvõetud lõplikud meetmed.

9. Kui riigi reguleeriv asutus leiab erandlike asjaolude korral, et on vaja kiiresti tegutseda, et kindlustada konkurentsi ja kaitsta kasutajate huvisid, võib ta erandina lõigetes 3 ja 4 sätestatud korrast võtta viivitamata proportsionaalseid ja ajutisi meetmeid. Riigi reguleeriv asutus teeb kõnealused meetmed koos kõigi põhjendustega viivitamata teatavaks komisjonile, teiste riikide reguleerivatele asutustele ja **BERECile**. Riigi reguleeriva asutuse otsus selliste meetmete alaliseks muutmise või nende kohaldamisaja pikendamise kohta peab vastama lõigete 3 ja 4 sätetele.”

7. Lisatakse järgmised artiklid:

„Artikkel 7a

Parandusmeetmete järjekindla kohaldamise kord

1. Kui artikli 7 lõike 3 kohase kavandatud meetme eesmärk on kehtestada, muuta või tühistada ettevõtja kohustus vastavalt artiklile 16 koostoimes direktiivi 2002/19/EÜ (juurdepääsu käsitlev direktiiv) artiklitega 5 ja 9–13a ning direktiivi 2002/22/EÜ (universaalteenuse direktiiv) artikliga 17, võib komisjon artikli 7 lõikes 3 sätestatud perioodi (ühe kuu) jooksul teatada asjaomase riigi reguleerivale asutusele ja **BERECile** põhjused, miks ta arvab, et meetme eelnõu oleks takistuseks ühtsele turule, või et tal on tõsiseid kahtlusi selle vastavuse osas ühenduse õigusnormidele. Sellisel juhul ei võeta meetme eelnõud vastu kolme kuu jooksul alates komisjonilt teatamise saamisest.

Sellise teatamise puudumise korral võib asjaomase riigi reguleeriv asutus võtta meetme eelnõu vastu, arvestades täiel määral komisjoni, **BEREC** või mis tahes teise riigi reguleeriva asutuse märkustega.

2. Lõikes 1 viidatud kolmekuulise ajavahemiku jooksul teevad komisjon, **BEREC** ja asjaomase riigi reguleeriv asutus tihedat koostööd, et leida kõige sobivam ja tõhusam meede artiklis 8 sätestatud eesmärkide täitmiseks, arvestades samas täiel määral turuosaliste arvamustega ja vajadusega tagada õigusaktide järjekindel kohaldamine.

3. Kuue nädala jooksul alates lõikes 1 viidatud kolmekuulise perioodi algusest avaldab **BEREC** oma koosseisu häälteenamusega arvamuse kõnealuses lõikes osutatud komisjoni teatamise kohta, milles märgib, kas meetme eelnõud tuleks muuta või see tuleks tagasi võtta, ning esitab vajaduse korral selleks konkreetset ettepanekud. Nimetatud põhjendatud arvamus avalikustatakse.

4. Kui **BEREC** jagab oma arvamuses komisjoni tõsiseid kahtlusi, teeb ta tihedat koostööd asjaomaste riikide reguleerivate asutustega eesmärgiga määrata kindlaks asjakohaseim ja tulemuslikem meede. Enne lõikes 1 osutatud kolmekuulise perioodi lõppemist võib riigi reguleeriv asutus:

Kolmapäev, 6. mai 2009

a) oma meetme eelnõud muuta või see tagasi võtta, võttes täiel määral arvesse lõikes 1 osutatud komisjoni teatamist ning BERECi arvamust ja soovitusi;

b) oma meetme eelnõu juurde jääda.

5. Kui BEREC ei jaga komisjoni tõsiseid kahtlusi või ei esita arvamust, või kui riigi reguleeriv asutus muudab oma eelnõud või jääb oma eelnõu juurde vastavalt lõikele 4, võib komisjon ühe kuu jooksul pärast lõikes 1 osutatud kolmekuulise perioodi lõppemist ning võttes täiel määral arvesse BERECi arvamust, kui see on esitatud:

a) esitada soovitus, milles nõutakse, et asjaomase riigi reguleeriv asutus muudaks oma meetme eelnõud või võtaks selle tagasi ning antakse soovitus põhjendused, eelkõige juhul, kui BEREC ei jaga komisjoni tõsiseid kahtlusi, ja sellega seonduvad konkreetsed ettepanekud;

b) teha otsuse oma reservatsioonide tagasivõtmise kohta vastavalt lõikele 1.

6. Asjaomase riigi reguleeriv asutus edastab komisjonile ja BERECile vastuvõetud lõpliku meetme ühe kuu jooksul alates lõike 5 punkti a kohasest komisjoni soovitusel väljaandmisest või lõike 5 punkti b kohasest reservatsioonide tagasivõtmisest.

Ajavahemikku võib pikendada, et võimaldada riigi reguleerival asutusel avaliku konsultatsiooni läbiviimist vastavalt artiklile 6.

7. Kui riigi reguleeriv asutus otsustab kõike 5 punkti a kohaselt antud soovitusel alusel meetme eelnõud mitte muuta või tagasi võtta, siis esitab ta oma põhjenduse.

8. Riigi reguleeriv asutus võib meetme eelnõu tagasi võtta menetluse mis tahes etapis.

Artikkel 7b

Rakendussätted

1. Pärast avalikku konsultatsiooni ja konsulteerimist riikide reguleerivate asutustega ning võttes täiel määral arvesse BERECi arvamust, võib komisjon vastu võtta artikliga 7 seotud soovitusel ja/või suunised, millega määratakse kindlaks artikli 7 lõike 3 kohaste teatiste vorm, sisu ja üksikasjalikkuse tase, olukorrad, kus teatamist ei nõuta, ning tähtaegade arvutamine.

2. Lõikes 1 nimetatud meetmed võetakse vastu artikli 22 lõikes 2 osutatud nõuandemenetluse kohaselt.”

8. Artiklit 8 muudetakse järgmiselt:

a) lõike 1 teine lõik asendatakse järgmisega:

„Kui raadiosagedusi käsitlevas artiklis 9 ei ole sätestatud teisiti, võtavad liikmesriigid täiel määral arvesse seda, et reguleerimine peab olema tehnoloogiliselt neutraalne, ning tagavad, et käesolevas direktiivis ja eridirektiivides määratletud reguleerimisülesandeid, eelkõige tõhusa konkurentsi tagamiseks kavandatud ülesandeid täites võtavad seda arvesse ka riigi reguleerivad asutused.”

Kolmapäev, 6. mai 2009

b) lõike 2 **punktid a ja b** asendatakse järgmisega:

„a) tagades, et kasutajad, sealhulgas puuetega kasutajad, eakad kasutajad ja sotsiaalsete erivajadustega kasutajad saavad maksimaalselt kasu nii valiku, hinna kui ka kvaliteedi näol;

b) tagades, et elektroonilise side sektoris ei moonutata ega piirata konkurentsi, sealhulgas sisu edastusel;”;

c) lõike 2 punkt c jäetakse välja;

d) lõike 3 punkt c jäetakse välja;

e) lõike 3 punkt d asendatakse järgmisega:

„d) tehes koostööd omavahel ning komisjoni ja **BERECiga**, et tagada järjekindla reguleerimistava areng ning käesoleva direktiivi ja eridirektiivide järjekindel kohaldamine.”

f) lõike 4 punkt e asendatakse järgmisega:

„e) pöörates tähelepanu konkreetsete sotsiaalsete rühmade, eelkõige puuetega kasutajate, eakate kasutajate ja sotsiaalsete erivajadustega kasutajate vajadustele;”

g) lõikele 4 lisatakse punktid g ja h:

„g) edendades lõppkasutajate võimalust pääseda juurde nende valitud teabele ja seda levitada või kasutada rakendusi ja teenuseid;

h) kohaldades põhimõtet, mille kohaselt ei tohi ühtegi lõppkasutaja põhiõiguste- ja vabaduste piirangut kehtestada ilma kohtu eelneva otsuseta, eelkõige kooskõlas Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikliga 11 sõna- ja infovabaduse kohta, välja arvatud juhul, kui ohustatakse avalikku julgeolekut, millisel puhul võib kohus teha otsuse hiljem”

h) lisatakse järgmine lõige:

„5. Riigi reguleerivad asutused kohaldavad lõigetes 2, 3 ja 4 nimetatud üldiste eesmärkide saavutamiseks objektiivseid, läbipaistvaid, mittediskrimineerivaid ja proportsionaalseid reguleerimis põhimõtteid muu hulgas järgmiselt:

a) edendades reguleerimise prognoositavust, **tagades asjakohastel läbivaatamisperioodidel järjepidevad reguleerimis põhimõtted;**

b) tagades, et ühesugustes olukordades ei toimu elektroonilisi sidevõrke ja -teenuseid pakkuvate ettevõtjate diskrimineerimist;

c) kindlustades tarbijate huvides olevat konkurentsi ning edendades vajaduse korral infrastruktuuri põhist konkurentsi;

Kolmapäev, 6. mai 2009

- d) edendades tulemuslikku investeerimist uutesse ja täiustatud infrastruktuuridesse ning nende infrastruktuuride alast innovatsiooni, **tagades seejuures, et juurdepääsukohustustes võetakse asjakohaselt arvesse investeerivate ettevõtjate riske, ning võimaldades erinevaid koostöövorme investorite ja juurdepääsu soovivate osapoolte vahel, et hajutada investeerimiskrisise, tagades samal ajal turukonkurentsi ja mittediskrimineerimise põhimõtte säilitamise;**
- e) võttes nõuetekohaselt arvesse liikmesriikide erinevates geograafilistes piirkondades valitsevate konkurentsi ja tarbijatega seotud tingimuste eripära;
- f) kehtestades eelregulatsiooni nõuded ainult juhul, kui puudub tõhus ja jätkusuutlik konkurents ning lõdvendades või kaotades sellised nõuded niipea kui **see tingimus on täidetud**.

9. Lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 8a

Raadiospektripoliitika strateegiline planeerimine ja koordineerimine ■

1. Liikmesriigid teevad omavahel ja komisjoniga koostööd raadiospektri kasutamise strateegilisel planeerimisel, koordineerimisel ja ühtlustamisel Euroopa **Ühenduses**. Selleks võtavad nad muu hulgas arvesse ELi poliitika majanduslikke, julgeoleku-, tervise ja avalikke huve, sõnavabadust, kultuurilisi, teaduslikke, sotsiaalseid ja tehnilisi aspekte ning raadiospektri kasutajaskondade erinevaid huve, et tagada raadiospektri optimaalne kasutamine ning vältida kahjulikke mõjutusi.

2. Liikmesriigid edendavad raadiospektripoliitikaga seotud lähenemisviiside koordineerimist Euroopa **Ühenduses** ning vajaduse korral ühtlustatud tingimusi seoses elektroonilise side siseturu loomiseks ja toimimiseks vajaliku raadiospektri kättesaadavuse ja tõhusa kasutamise, **tehes koostööd omavahel ja komisjoniga**.

3. **Komisjon võib esitada Euroopa Parlamendile ja nõukogule õigusloome ettepanekuid raadiospektripoliitikat käsitlevate mitmeaastaste programmide algatamiseks, võttes täiel määral arvesse komisjoni otsusega 2002/622/EÜ (*) asutatud raadiospektripoliitika töörühma arvamust. Sellistes programmides sätestatakse poliitikasuunad raadiospektri kasutuse strateegiliseks planeerimiseks ja ühtlustamiseks vastavalt käesoleva direktiivi ning eridirektiivide sätetele.**

4. Komisjon võib raadiospektripoliitika töörühma arvamust täiel määral arvesse võttes **pakkuda Euroopa Parlamendile ja nõukogule välja ühised poliitikaeesmärgid, kui see on vajalik Euroopa Ühenduse huvide tõhusaks kooskõlastamiseks raadiospektrialastes küsimustes pädevates rahvusvahelistes organisatsioonides.**

■

(*) EÜT L 198, 27.7.2002, lk 49.”

10. Artikkel 9 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 9

Raadiosageduste haldamine elektrooniliste sideteenuste puhul

1. Võttes arvesse asjaolu, et raadiosagedused on ühiskondlik hüve, millel on oluline sotsiaalne, kultuuriline ja majanduslik väärtus, tagavad liikmesriigid oma territooriumil elektroonilisteks sideteenusteks kasutatavate raadiosageduste tulemusliku haldamise kooskõlas **artiklitega 8 ja 8a**. Nad tagavad, et pädevad riigiasutused jaotavad elektroonilisteks sideteenusteks kasutatavat spektrit ja annavad selliste raadiosageduste kasutamise üldlube või individuaalseid kasutusõigusi objektiivsete, läbipaistvate, mittediskrimineerivate ja proportsionaalsete kriteeriumite põhjal.

Kolmapäev, 6. mai 2009

Käesoleva artikli kohaldamisel järgivad **liikmesriigid** asjaomaseid rahvusvahelisi kokkuleppeid, **sealhulgas ITU raadioeeskirju**, ja võivad võtta arvesse avaliku korraga seotud kaalutlusi.

2. Liikmesriigid toetavad raadiosageduste kasutuse ühtlustamist ühenduses kooskõlas vajadusega tagada raadiosageduste tõhus ja tulemuslik kasutamine ning pakkuda tarbijatele selliseid hüvesid nagu mastaabisääst ja teenuste koostalitlusvõime. Seda tehes toimivad nad vastavalt **artiklile 8a ning** otsusele nr 676/2002/EÜ (raadiospektrit käsitlev otsus).

3. Kui teises lõigus ei ole sätestatud teisiti, tagavad liikmesriigid, et **vastavalt ühenduse õigusaktidele** riikliku sageduse jaotamise plaani ja ITU raadioeeskirjadega elektrooniliste sideteenuste jaoks kättesaadavaks **kuulutatud** raadiosagedustel võib kasutada ükskõik millist liiki elektrooniliste sideteenuste jaoks kasutatavat tehnoloogiat.

Liikmesriigid võivad elektrooniliste sideteenuste jaoks kasutatava raadiovõrgu või traadita juurdepääsu tehnoloogia liikide osas siiski kehtestada proportsionaalseid ja mittediskrimineerivaid piiranguid, kui see on vajalik:

- a) kahjulike mõjutuste vältimiseks;
- b) rahvatervise kaitsmiseks elektromagnetväljade eest;
- c) teenuse tehnilise kvaliteedi tagamiseks;
- d) raadiosageduste maksimaalse ühiskasutuse tagamiseks;
- e) spektri tõhusa kasutamise kindlustamiseks või
- f) üldistest huvidest lähtuva eesmärgi järgimise tagamiseks vastavalt lõikele 4.

4. Kui teises lõigus ei ole sätestatud teisiti, tagavad liikmesriigid, et **vastavalt ühenduse õigusaktidele** riikliku sageduse jaotamise plaani ja ITU raadioeeskirjadega elektrooniliste sideteenuste jaoks kättesaadavaks **kuulutatud** raadiosagedustel võib osutada ükskõik millist liiki elektroonilisi sideteenuseid. Liikmesriigid võivad pakutavate elektrooniliste sideteenuste liikide osas siiski kehtestada proportsionaalseid ja mittediskrimineerivaid piiranguid, **sealhulgas vajaduse korral ITU raadioeeskirjade nõuete täitmiseks**.

Meetmed, millega nõutakse elektroonilise sideteenuse osutamist konkreetsetes elektrooniliste sideteenuste jaoks kättesaadavaks tehtud sagedusalas, peavad olema vajalikud selleks, et täita liikmesriikide poolt ühenduse õiguse kohaselt määratletud üldistest huvidest lähtuvaid eesmärgi, mille hulka kuuluvad muu hulgas, kuid mitte ainult:

- a) inimelu kaitse;
- b) sotsiaalse, piirkondliku või territoriaalse ühtekuuluvuse edendamine;
- c) ebatõhusa spektrikasutuse vältimine või
- d) kultuurilise ja keelelise mitmekülguse ning meediakanalite paljususe edendamine, näiteks raadio- ja teleringhäälinguteenuste osutamise kaudu.

Kolmapäev, 6. mai 2009

Meetme, millega konkreetses sagedusalas keelatakse mis tahes muude elektrooniliste sideteenuste pakkumine, võib kehtestada üksnes juhul, kui see on vajalik inimelu kaitsega seotud teenuste tagamiseks. Liikmesriigid võivad **erandjuhtudel** samuti laiendada nimetatud meetme ulatust muude üldistest huvidest lähtuvate eesmärkide täitmiseks, **nagu need on liikmesriikide poolt kooskõlas ühenduse õigusega määratletud**.

5. Liikmesriigid vaatavad korrapäraselt läbi lõigetes 3 ja 4 osutatud piirangute vajalikkuse ning avaldavad nimetatud läbivaatamiste tulemused.

6. Lõikeid 3 ja 4 kohaldatakse elektrooniliste sideteenuste kasutamiseks ette nähtud spektri jaotamise ning raadiosageduste kasutamiseks väljastatud üldlubade ja individuaalsete kasutusõiguste suhtes pärast ... (*).

Hiljemalt ... (*) kehtinud spektrijaotuste, üldlubade ja individuaalsete kasutusõiguste suhtes kohaldatakse artiklit 9a.

7. Ilma et see piiraks eridirektiivide sätete kohaldamist, võivad liikmesriigid asjakohaseid siseriiklikke asjaolusid arvesse võttes kehtestada eeskirjad liigse spektrivaru soetamise tõkestamiseks, eelkõige määrates selleks kasutusõiguste valdajatele ranged tähtajad kõnealuste õiguste tõhusaks kasutamiseks ning kohaldades tähtaegade eiramise korral karistusi, sealhulgas rahatrahve või kasutusõiguste tühistamist. Nimetatud eeskirju kehtestatakse ja kohaldatakse proportsionaalsel, mittediskrimineerival ja läbi- paistval viisil."

(*) Käesoleva direktiivi || ülevõtmise kuupäev.

11. Lisatakse järgmised artiklid:

„Artikkel 9a

Olemasolevate õiguste piirangute läbivaatamine

1. Liikmesriigid tagavad, et viie aasta jooksul alates ... (*) **võivad nad** enne seda kuupäeva välja antud ja veel vähemalt viie aasta jooksul pärast seda kuupäeva kehtivate raadiosageduste kasutusõiguste **valdajatel** esitada pädevale riigiasutusele taotluse nendele õigustele artikli 9 lõigete 3 ja 4 kohaselt seatud piirangud läbi vaadata.

Enne otsuse vastuvõtmist teatab pädev riigiasutus õiguse valdajale piirangute läbivaatamise tulemused, näidates ära õiguse ulatuse pärast läbivaatamist, ning annab talle mõistliku tähtaja taotluse tagasivõtmiseks.

Kui õiguse valdaja taotluse tagasi võtab, jääb õigus muutumatuks kuni kehtivusaja lõpuni või eelnimetatud viieaastase tähtaja lõpuni, olenevalt sellest, kumb on varasem.

2. Pärast lõikes 1 nimetatud viieaastast tähtaega võtavad liikmesriigid kõik asjakohased meetmed tagamaks, et artikli 9 lõikeid 3 ja 4 kohaldatakse ka kõikide teiste enne ... (*) jõus olnud üldlubade või individuaalsete kasutusõiguste ja elektroonilisteks sideteenusteks kasutatavate raadiospektri jaotamise suhtes.

3. Käesoleva artikli kohaldamisel võtavad liikmesriigid ausa konkurentsi edendamiseks vajalikud meetmed.

4. Käesoleva artikli kohaldamiseks vastu võetud meetmed ei tähenda uute kasutusõiguste andmist ja seetõttu ei kohaldata nende suhtes direktiivi 2002/20/EÜ (loadirektiiv) artikli 5 lõike 2 asjakohaseid sätteid.

Kolmapäev, 6. mai 2009

Artikkel 9b

Raadiosageduste kasutamise individuaalsete õiguste üleandmine või rentimine

1. Liikmesriigid tagavad ettevõtjatele || võimaluse **lõike 3 alusel vastu võetud rakendusmeetmetes sätestatud sagedusalades** neile kuuluvaid raadiosageduste kasutamise individuaalseid õigusi **raadiosageduste kasutamise õigustega seonduvate tingimuste ja** siseriiklike menetluste kohaselt teistele ettevõtjatele üle anda või rentida.

Liikmesriigid võivad ka muude sagedusalade puhul näha ettevõtjatele ette võimaluse neile kuuluvaid raadiosageduste kasutamise individuaalseid õigusi siseriiklike menetluste kohaselt teistele ettevõtjatele üle anda või rentida.

Raadiosageduste kasutamise individuaalsete õigustega seonduvad tingimused jäävad üleandmise või rentimise järel endiselt kehtima, kui pädev riigiasutus ei ole määranud teisiti.

Liikmesriigid võivad samuti otsustada, et lõike 1 sätteid ei kohaldata, kui ettevõtja raadiosageduste kasutamise individuaalne õigus oli algselt tasuta saadud.

2. Liikmesriigid tagavad, et ettevõtja kavatsusest raadiosageduste kasutusõigusi üle anda ja nende õiguste tegelikust üleandmisest teavitatakse siseriiklike menetluste kohaselt individuaalsete kasutusõiguste andmise eest vastutavat pädevat riigiasutust, ning et see teave avaldatakse. Kui raadiosageduste kasutamine on ühtlustatud otsuse nr 676/2002/EÜ (raadiospektrit käsitleva otsuse) või muude ühenduse meetmete kohaldamisega, peab selline üleandmine olema kooskõlas kõnealuse raadiosageduste ühtlustatud kasutamisega.

3. **Komisjon võib võtta vastu asjakohased rakendusmeetmed, et määrata kindlaks sagedusalad, kus ettevõtjatel lubatakse kasutusõigusi üksteisele üle anda või rentida. Kõnealused meetmed ei hõlma sagedusi, mida kasutatakse ülekaneks."**

Need tehnilised rakendusmeetmed, mille eesmärk on muuta käesoleva direktiivi vähem olulisi sätteid, täiendades seda, võetakse vastu vastavalt artikli 22 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.

(*) Käesoleva direktiivi || ülevõtmise kuupäev.

12. Artiklit 10 muudetakse järgmiselt:

a) lõiked 1 ja 2 asendatakse järgmistega:

„1. Liikmesriigid tagavad, et riigi reguleerivad asutused kontrollivad kõigi riiklike numeratsiooniresursside kasutusõiguste andmist ja riiklike numeratsiooniplaanide haldamist. Liikmesriigid tagavad, et kõigi üldkasutatavate elektrooniliste sideteenuste jaoks pakutakse piisavalt numbreid ja numeratsioonialasid. Riigi reguleerivad asutused kehtestavad riiklike numeratsiooniresursside kasutusõiguste andmise objektiivse, läbipaistva ja mittediskrimineeriva korra.

2. Riigi reguleerivad asutused tagavad, et riiklike numeratsiooniplaanide ja numeratsioonikorra kohaldamine toimub nii, et kõiki üldkasutatavate elektrooniliste sideteenuste osutajaid koheldakse võrdselt. Eelkõige tagavad liikmesriigid, et ettevõtja, kellele on antud teatava numeratsiooniala kasutusõigus, ei diskrimineeri teisi elektrooniliste sideteenuste osutajaid seoses nende teenustele juurdepääsemiseks vajalike numbrivahemikega."

Kolmapäev, 6. mai 2009

b) lõige 4 asendatakse järgmisega:

„4. Liikmesriigid toetavad konkreetsete numbrite või numeratsioonialade ühtlustamist ühenduse piires, kui see soodustab nii siseturu toimimist kui ka üleeuroopaliste teenuste arengut. Komisjon võib selles küsimuses võtta asjakohaseid tehnilisi rakendusmeetmeid.

Need meetmed, mille eesmärk on muuta käesoleva direktiivi vähemolulisi sätteid, täiendades seda, võetakse vastu vastavalt artikli 22 lõikes 3 sätestatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.”

13. Artiklit 11 muudetakse järgmiselt:

a) lõike 1 teise lõigu esimene taane asendatakse järgmisega:

„– tegutseb **lihtsate**, tõhusate, läbipaistvate ja üldsusele kättesaadavate menetluste kohaselt, mida kohaldatakse diskrimineerimata ja viivitusteta, ning teeb oma otsuse igal juhul hiljemalt kuus kuud pärast avalduse esitamist, välja arvatud sundvõõrandamisega seotud juhtumite korral, ja”

b) lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Kui üldkasutatavaid elektroonilisi sidevõrke ja/või üldkasutatavaid elektroonilisi sideteenuseid pakkuvad ettevõtjad jäävad riigi- või kohalike asutuste omandisse või nimetatud asutused säilitavad kontrolli nende üle, siis tagavad liikmesriigid, et lõikes 1 osutatud õiguste andmise funktsioon ja omandi või kontrolliga seotud toimingud on üksteisest struktuuriliselt tõhusalt lahutatud.”

14. Artikkel 12 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 12

Elektrooniliste sidevõrkude pakkujate ühispaiknemine ning võrgu osade ja seotud vahendite ühiskasutus

1. Kui elektroonilisi sidevõrke pakkuval ettevõtjal on riigi õigusnormide kohaselt õigus paigaldada vahendeid avaliku või eraomandi peale, kohale või alla või kasutada vara sundvõõrandamise või avalikuks kasutamiseks määramise menetlust, on riigi reguleerival asutusel õigus, **võttes täiel määral arvesse proportsionaalsuse põhimõtet**, muuta selliste vahendite või vara, sealhulgas ehitiste või ehitistesse sissepääsude, **hoonesise juhtmestiku**, mastide, antennide, tornide ja muude tugikonstruktsioonide, kaablikanalite, juhtmete, pääseluukide, kaablikappide **ü**hine kasutamine kohustuslikuks.

2. Liikmesriigid võivad nõuda, et lõikes 1 nimetatud õiguste valdajad kasutaksid ühiselt vahendeid või vara (kaasa arvatud füüsiline ühispaiknemine) või võtaksid meetmeid riiklike ehitustööde kooskõlastamiseks, et kaitsta keskkonda, rahvatervist ja avalikku julgeolekut, ning järgiksid linnade või maapiirkondade planeerimiseesmärke **ning** alles pärast asjakohase kestusega avalikku konsultatsiooni, mille käigus kõikidele huvitatud isikutele antakse võimalus esitada oma seisukohad. Selline ühiskasutus- või koordineerimiskord võib sisaldada eeskirju vahendite või vara ühiskasutusest tulenevate kulude jaotamise kohta.

3. **Liikmesriigid tagavad, et pärast nõuetekohase kestusega avalikku arutelu, mille käigus antakse kõigile huvitatud isikutele võimalus esitada oma seisukohad, on riigi reguleerivatel asutustel on samuti volitused muuta lõikes 1 osutatud õiguste valdajatele ja/või juhtmestiku omanikule kohustuslikuks hoonesise juhtmestiku ühiskasutamine või väljaspool hoonet asuva juhtmestiku ühiskasutamine esimese kontsentratsioonipunktini või jaotuspunktini, kui see on põhjendatud seetõttu, et sellise infrastruktuuri dubleerimine on majanduslikult ebatõhus või füüsiliselt raskendatud. Selline ühiskasutus- või koordineerimiskord võib sisaldada eeskirju vahendite või vara ühiskasutusest tulenevate kulude (mida vajaduse korral kohandatakse vastavalt riskile) jaotamise kohta.**

Kolmapäev, 6. mai 2009

4. Liikmesriigid **tagavad**, et **pädevad riigiasutused võivad nõuda**, et ettevõtjad esitavad pädeva asutuse taotluse korral vajaliku teabe, et nimetatud asutus saaks koos riigi reguleeriva asutusega koostada üksikasjaliku loendi lõikes 1 nimetatud vahendite liigi, kättesaadavuse ja geograafilise asukoha kohta ning teha selle huvitatud isikutele kättesaadavaks.

5. Meetmed, mida riigi reguleeriv asutus **käesoleva artikli** alusel võtab, peavad olema objektiivsed, läbipaistvad, mittediskrimineerivad ja proportsionaalsed. **Vajaduse korral viiakse need meetmed ellu kohalike asutustega koordineeritult.**"

15. Lisatakse järgmine peatükk:

„IIIa peatükk

VÕRKUDE JA TEENUSTE TURVALISUS JA TERVIKLUS

Artikkel 13a

Turvalisus ja terviklus

1. Liikmesriigid tagavad, et üldkasutatavaid sidevõrke või üldkasutatavaid elektroonilisi sideteenuseid pakkuvad ettevõtjad võtavad asjakohased tehnilised ja organisatsioonilised meetmed, et asjakohaselt maandada võrkude ja teenuste turvalisusega seotud riske. Tehnika taset arvesse võttes tagatakse nende meetmetega olemasolevale ohule vastav turvalisuse tase. Eelkõige võetakse meetmeid selleks, et vältida ja minimeerida turvalisusega seotud vahejuhtumite mõju kasutajatele ja vastastikku seotud võrkudele.

2. Liikmesriigid tagavad, et üldkasutatavaid elektroonilisi sidevõrke pakkuvad ettevõtjad võtavad asjakohased meetmed oma võrkude tervikluse tagamiseks, et seeläbi kindlustada nende võrkude kaudu osutatavate teenuste jätkumine.

3. Liikmesriik tagab, et üldkasutatavaid sidevõrke või üldkasutatavaid elektroonilisi sideteenuseid pakkuvad ettevõtjad teatavad pädevale riigi reguleerivale asutusele kõikidest turvalisuse rikkumistest või tervikluse kadudest, mis on olulisel määral mõjutanud võrkude või teenuste toimimist.

Asjaomase riigi reguleeriv asutus **teavitab vajaduse korral** teiste liikmesriikide reguleerivaid asutusi ning Euroopa Võrgu- ja Infoturbeametit (ENISA). Kui asjaomane riigi reguleeriv asutus leiab, et avalik huvi nõuab rikkumise avalikustamist, võib ta teavitada üldsust või nõuda asjaomastelt ettevõtjatelt üldsuse teavitamist.

Asjaomane riigi reguleeriv asutus esitab kord aastas komisjonile ja ENISALE koondaruande käesoleva lõike kohaselt saadud teadetest ja võetud meetmetest.

4. Võttes täiel määral arvesse ENISA arvamust, võib komisjon lõigetes 1, 2 ja 3 osutatud meetmete ühtlustamiseks võtta vastu vajalikke tehnilisi rakendusmeetmeid, sealhulgas teatamise asjaolusid, vormi ja korda käsitlevaid meetmeid. Nimetatud tehnilised rakendusmeetmed põhinevad võimalikult suurel määral Euroopa ja rahvusvahelistel standarditel ning nad ei takista liikmesriikidel võtmast vastu lisanduid lõigetes 1 ja 2 esitatud eesmärkide saavutamiseks.

Need rakendusmeetmed, mille eesmärk on muuta käesoleva direktiivi vähemolulisi sätteid, täiendades seda, võetakse vastu vastavalt artikli 22 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.

Kolmapäev, 6. mai 2009

Artikkel 13b

Rakendamine ja jõustamine

1. Liikmesriigid tagavad, et artikli 13a rakendamiseks on pädevatel riigi reguleerivate asutustel || volitused anda üldkasutatavaid sidevõrke või üldkasutatavaid elektroonilisi sideteenuseid pakkuvatele ettevõtjatele siduvaid suuniseid, **sealhulgas rakendamise ajaliste piirangute kohta**.

2. Liikmesriigid tagavad, et pädevatel riigi reguleerivate asutustel on volitused üldkasutatavaid sidevõrke või üldkasutatavaid elektroonilisi sideteenuseid pakkuvatel ettevõtjatel nõuda, et nad:

a) esitaksid oma teenuste ja võrkude turvalisuse ja/või tervikluse hindamiseks vajaliku teabe, sealhulgas dokumenteeritud turvalisuseeskirjad; ning

b) telliksid pädeva sõltumatu asutuse või pädeva riigiasutuse läbi viidava turvauditi ning teeksid selle tulemused riigi reguleerivale asutusele kättesaadavaks. Auditi läbiviimisega seotud kulud katab ettevõtja.

3. Liikmesriigid tagavad, et riigi reguleerival asutusel on kõik vajalikud volitused rikkumiste, **samuti nende võrkude turvalisusele ja terviklusele avalduvate mõjude** uurimiseks.

4. Eeltoodud sätted ei piira käesoleva direktiivi artikli 3 kohaldamist.”

16. Artikli 14 lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Kui ettevõtjal on konkreetsel turul (**esimene turg**) märkimisväärne turujõud, võib teda käsitada märkimisväärset turujõudu omavana ka tihedalt seotud turul (**teine turg**), kui seosed kahe turu vahel on sellised, et turujõud **esimesel** turul võib kanduda üle teisele **turule**, suurendades seal ettevõtja turujõudu. Seega võib **teisel** turul kohaldada sellist turujõudu takistavaid meetmeid vastavalt direktiivi 2002/19/EÜ (juurdepääsu käsitlev direktiiv) artiklitele 9, 10, 11 ja 13 ning kui kõnealused meetmed osutuvad ebapiisavaks, võib kehtestada direktiivi 2002/22/EÜ (universaalteenuse direktiiv) artikli 17 kohased meetmed.”

17. Artiklit 15 muudetakse järgmiselt:

a) pealkiri asendatakse järgmisega:

„Turgude kindlaksmääramise ja määratlemise kord”

b) lõike 1 esimene lõik asendatakse järgmisega:

„1. Pärast avalikku konsultatsiooni, **sealhulgas** riikide reguleerivate asutustega || ning võttes täiel määral arvesse **BERECi** arvamust, võtab komisjon vastavalt artikli 22 lõikes 2 osutatud nõuandemenetlusele vastu soovitusel asjaomaste toote- ja teenuseturgude kohta (edaspidi „soovitus”). Soovitusel määratakse kindlaks need toote- ja teenuseturud elektroonilise side sektoris, mille omadused võivad õigustada eridirektiivides sätestatud regulatiivsete kohustuste kehtestamist, ilma et see konkreetsel juhudel piiraks turgude määratlemist konkurentsioiguse alusel. Komisjon määratleb turge konkurentsioiguse põhimõtete kohaselt.”

Kolmapäev, 6. mai 2009

c) lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Soovitust ja suuniseid täies ulatuses arvesse võttes määratleb riigi reguleeriv asutus kooskõlas konkurentsioiguse põhimõtetega riigi olukorrale vastavad asjaomased turud, eelkõige riigi territooriumil paiknevad asjaomased geograafilised turud. Riigi reguleeriv asutus järgib artiklites 6 ja 7 esitatud korda, enne kui asub määratlema turge, mis erinevad soovitusel kindlaksmääratud turgudest.”

d) lõige 4 asendatakse järgmisega:

„4. Pärast konsulteerimist, *sealhulgas* riikide reguleerivate asutustega, võib komisjon, võttes täiel määral arvesse **BERECi** arvamust, võtta vastavalt **artikli 22 lõikes 3** osutatud *kontrolliga regulatiivmenetlusele* vastu otsuse, milles määratakse kindlaks riikidevahelised turud.”

18. Artiklit 16 muudetakse järgmiselt:

a) lõiked 1 ja 2 asendatakse järgmistega:

„1. Riigi reguleeriv asutus analüüsib soovitusel kindlaksmääratud turge arvesse võttes asjaomaseid turge, võttes täiel määral arvesse suuniseid. Liikmesriigid tagavad, et selline analüüs toimub vajaduse korral koostöös riigi konkurentsiasutusega.

2. Kui riigi reguleeriv asutus peab käesoleva artikli lõigete 3 või 4 või direktiivi 2002/22/EÜ (universaalteenuse direktiiv) artikli 17 või direktiivi 2002/19/EÜ (juurdepääsu käsitlev direktiiv) artikli 8 alusel kindlaks tegema, kas kehtestada, säilitada, muuta või tühistada ettevõtjate suhtes kohaldatavaid kohustusi, otsustab ta käesoleva artikli lõikes 1 nimetatud turuanalüüsi põhjal, kas asjaomasel turul on toimiv konkurents.”

b) lõiked 4, 5 ja 6 asendatakse järgmistega:

„4. Kui riigi reguleeriv asutus teeb kindlaks, et asjaomane turg ei toimi konkurentsioigete kohaselt, määrab ta kindlaks ettevõtjad, kellel on kas üks või teistega ühiselt kõnealusel turul märkimisväärne turujõud artikli 14 kohaselt, ning riigi reguleeriv asutus kehtestab sellistele ettevõtjatele käesoleva artikli lõikes 2 nimetatud vajalikud regulatiivsed erikohustused või säilitab või muudab juba kehtivaid kohustusi.

5. Artikli 15 lõikes 4 osutatud otsuses kindlaksmääratud riikidevaheliste turgude puhul teevad asjaomaste riikide reguleerivad asutused turuanalüüsi ühiselt, võttes täiel määral arvesse suuniseid, ja otsustavad kooskõlastatult käesoleva artikli lõikes 2 nimetatud regulatiivsete kohustuste kehtestamise, säilitamise, muutmise või tühistamise.

6. Lõigete 3 ja 4 kohaselt võetud meetmete suhtes kohaldatakse artiklites 6 ja 7 osutatud korda. Riigi reguleeriv asutus analüüsib asjaomast turgu ja teatab vastavast meetme eelnõust vastavalt artiklile 7:

a) kolme aasta jooksul alates asjaomase turuga seotud eelmise meetme vastuvõtmisest. Erandkorras võib seda ajavahemikku pikendada **veel kuni kolmeks aastaks**, kui riigi reguleeriv asutus on komisjoni põhjendatud pikendamiskavatsusest teavitatud ja komisjon ei ole ühe kuu jooksul teate saamisest selle suhtes vastuväiteid esitanud;

Kolmapäev, 6. mai 2009

- b) kahe aasta jooksul alates asjaomaseid turge käsitleva muudetud soovitusel vastuvõtmisest turu puhul, millest ei ole komisjonile varem teatatud, või
- c) liiduga ühinenud uute liikmesriikide puhul kahe aasta jooksul alates ühinemisest.”

c) lisatakse järgmine lõige:

„7. Kui riigi reguleeriv asutus ei ole soovitusel kindlaks määratud asjaomase turu analüüsi lõpule viinud artikli 16 lõikes 6 sätestatud tähtaja jooksul, aitab **BEREC** asjaomasel riigi reguleerival asutusel viimase taotlusel viia lõpule analüüs konkreetse turu ning konkreetsete kohustuste kohta, mis tuleks kehtestada. Nimetatud abi toel teatab asjaomane riigi reguleeriv asutus kuue kuu jooksul komisjonile meetme eelnõust vastavalt artiklile 7.”

19. Artiklit 17 muudetakse järgmiselt:

- a) lõike 1 *esimeses* lauses asendatakse sõnad „**standardite**” sõnadega „**mittekohustuslike standardite**”;
- b) lõike 2 kolmas lõik asendatakse järgmisega:

„Selliste standardite ja/või spetsifikaatide puudumise korral soodustavad liikmesriigid Rahvusvahelise Telekommunikatsiooniliidu (ITU), **Euroopa postside- ja telekommunikatsioonidministratsioonide konverents (CEPT)**, Rahvusvahelise Standardiorganisatsiooni (ISO) ja Rahvusvahelise Elektrotehnikakomisjoni (IEC) vastuvõetud rahvusvaheliste standardite või soovituselise rakendamist.”

c) lõiked 4 ja 5 asendatakse järgmisega:

„4. Kui komisjon kavatses teatavate standardite ja/või spetsifikaatide rakendamise kohustuslikuks muuta, avaldab ta sellekohase teatise *Euroopa Liidu Teatajas* ja palub kõigil asjaomastel pooltel esitada oma avalik arvamus. Komisjon võtab vastu asjakohased rakendusmeetmed ja muudab asjaomaste standardite rakendamise kohustuslikuks, viidates neile kui kohustuslikele standarditele *Euroopa Liidu Teatajas* avaldatud standardite ja/või spetsifikaatide nimekirjas.

5. Kui komisjon leiab, et lõikes 1 osutatud standardid ja/või spetsifikatsioonid ei aita enam kaasa ühtlustatud elektrooniliste sideteenuste osutamisele või et nad ei vasta enam tarbijate vajadustele või pidurdavad tehnoloogia arengut, eemaldab komisjon need lõikes 1 osutatud standardite ja/või spetsifikaatide nimekirjast vastavalt **artikli 22 lõikes 2** osutatud nõuandemenetlusele.”

- d) lõikes 6 asendatakse sõnad „eemaldab komisjon need lõikes 1 osutatud standardite ja/või spetsifikaatide nimekirjast artikli 22 lõikes 3 osutatud korras” sõnadega „võtab komisjon asjakohased rakendusmeetmed ja eemaldab need standardid ja/või spetsifikaadid lõikes 1 osutatud nimekirjast”;
- e) lisatakse järgmine lõige:

„6a. Lõigetes 4 ja 6 nimetatud rakendusmeetmed, mille eesmärk on muuta käesoleva direktiivi vähemolulisi sätteid, täiendades seda, võetakse vastu vastavalt artikli 22 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.”

Kolmapäev, 6. mai 2009

20. Artiklit 18 muudetakse järgmiselt:

a) lõikele 1 lisatakse punkt c:

„c) digitaaltelevisiooniteenuste ja -seadmete pakkujad teeksid koostööd koostalitlusvõimeliste televisiooniteenuste pakkumiseks puuetega lõppkasutajatele.”

b) lõige 3 jäetakse välja;

21. Artikkel 19 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 19

Ühtlustamiskord

1. Ilma et see mõjutaks käesoleva direktiivi artikli 9 ning direktiivi 2002/20/EÜ (loadirektiiv) artiklite 6 ja 8 kohaldamist, võib komisjon juhul, kui ta leiab, et käesolevas direktiivis sätestatud reguleerimisülesannete erinev täitmine riikide reguleerivate asutuste poolt võib takistada siseturu toimimist, võtta **BERECi** arvamust täiel määral arvestades vastu soovitusi **või otsuse** käesoleva direktiivi ja eridirektiivide sätete ühtlustatud kohaldamise kohta, et aidata kaasa artiklis 8 sätestatud eesmärkide saavutamisele.

2. Lõikes 1 sätestatud soovitus andes toimib komisjon vastavalt artikli 22 lõikes 2 osutatud nõuandemenetlusele.

Liikmesriigid tagavad, et riigi reguleeriv asutus võtab oma ülesannete täitmisel neid soovitusi täiel määral arvesse. Kui riigi reguleeriv asutus otsustab soovitusit mitte järgida, teatab ta sellest komisjonile ja põhjendab oma seisukohta.

3. **Lõike 1 kohaselt vastu võetavad otsused võivad üksnes hõlmata ühtlustatud või kooskõlastatud lähenemisviisi kindlaksmääramist järgmiste küsimuste lahendamise eesmärgil:**

a) *reguleerimis põhimõtete ebajärjekindel rakendamine riigi reguleerivate asutuste poolt artiklite 15 ja 16 kohaldamisel elektroonilise side turgude reguleerimise suhtes, kui see takistab siseturgu. Sellised otsused ei viita artikli 7a alusel riigi reguleerivate asutuste poolt edastatud eriteatamistele.*

Sellisel juhul teeb komisjon üksnes otsuse eelnõu ettepaneku:

— vähemalt kaks aastat pärast komisjoni samateemalise soovitusi vastuvõtmist ning

— võttes täiel määral arvesse BEREC arvamust sellise otsuse vastuvõtmise kohta, mille BEREC esitab kolme kuu jooksul alates komisjoni taotlusest;

b) numbrite, sealhulgas numbrivahemikud, numbrite ja tunnuste liikuvus, numbrite ja aadresside translatsioonisüsteemid ning hädaabiteenuste kättesaadavus numbril 112;

Kolmapäev, 6. mai 2009

4. Lõikes 1 nimetatud otsus, mille eesmärk on täiendamise teel muuta käesoleva direktiivi väheolulisi osi, võetakse vastu artikli 22 lõikes 3 sätestatud kontrolliga regulatiivmenetluse kohaselt.

5. **BEREC** võib omal algatusel komisjonile soovitada, kas meede tuleks lõike 1 kohaselt vastu võtta või mitte.”

22. Artikli 20 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Kui tekib vaidlus seoses käesoleva direktiivi või eridirektiivide alusel kehtivate kohustustega liikmesriigis elektroonilisi sidevõrke või -teenuseid pakkuvate ettevõtjate vahel või sellise ettevõtja ja liikmesriigi muude ettevõtjate vahel, kes saavad kasu käesolevast direktiivist või eridirektiividest tulenevatest juurdepääsu ja/või vastastikuse sidumise kohustustest, teeb asjaomase riigi reguleeriv asutus ühe poole taotlusel ja ilma et see piiraks lõike 2 sätete kohaldamist, siduva otsuse vaidluse lahendamiseks nii kiiresti kui võimalik ja igal juhul nelja kuu jooksul, kui tegemist ei ole erandlike asjaoludega. Asjaomane liikmesriik nõuab, et kõik pooled teeksid riigi reguleeriva asutusega tihedat koostööd.”

23. Artikkel 21 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 21

Piiriüleste vaidlusküsimuste lahendamine

1. Kui eri liikmesriikides paiknevate poolte vahel tekib käesoleva direktiivi või eridirektiivide alusel vaidlus ja kui vaidlus kuulub rohkem kui ühe liikmesriigi reguleeriva asutuse pädevusse, kohaldatakse lõigete 2, 3 ja 4 sätteid.

2. Iga vaidluspool võib suunata vaidlusküsimuse asjaomaste riikide reguleerivatele asutustele. Pädevad riikide reguleerivad asutused kooskõlastavad oma tegevuse **ning neil on õigus konsulteerida BEREC-ga**, et lahendada vaidlus **järjepidevalt** artiklis 8 sätestatud eesmärkide kohaselt.

Kohustused, mille riigi reguleeriv asutus vaidluse lahendamisel ettevõtjatele kehtestab, peavad vastama käesoleva direktiivi ja eridirektiivide sätetele.

Sellise vaidluse lahendamiseks pädev riigi reguleeriv asutus võib taotleda, et **BEREC** võtaks vastu arvamuse meetmete kohta, mida tuleks raamdirektiivi ja/või eridirektiivide sätete alusel võtta, et vaidlus lahendada.

Kui **BERECile** on esitatud vastav taotlus, ootavad kõik vaidluse mis tahes aspekti osas pädevust omavad riikide reguleerivad asutused enne vaidluse lahendamiseks meetmete võtmist ära **BERECi** arvamuse. See ei välista riikide reguleerivatel asutustel võtta vajaduse korral kiireid meetmeid.

Kui riigi reguleeriv asutus kehtestab vaidlusküsimuse lahendamisel ettevõtjale kohustusi, peavad need olema kooskõlas käesoleva direktiivi või eridirektiivide sätetega ning arvestama täiel määral **BERECi** vastu võetud arvamusega.

3. Liikmesriigid võivad sätestada, et pädevad riikide reguleerivad asutused võivad ühiselt keelduda vaidluse lahendamisest, kui on olemas muid mehhanisme, nagu vahendus, mis aitaksid paremini kaasa vaidluse kiirele lahendamisele artikli 8 sätete kohaselt.

Kolmapäev, 6. mai 2009

Nad teatavad sellest pooltele viivitamata. Kui vaidlust ei ole nelja kuu jooksul lahendatud ja kui kaebuse esitanud pool ei ole vaidlusküsimust kohtusse andnud ning kui üks pool seda taotleb, kooskõlastavad riikide reguleerivad asutused oma tegevuse, et lahendada vaidlusküsimus artikli 8 sätete kohaselt, võttes seejuures täiel määral arvesse **BERECi** vastu võetud arvamust.

4. Lõikes 2 sätestatud kord ei takista kumbagi poolt kohtule hagi esitamast.”

24. Lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 21a

Karistused

Liikmesriigid sätestavad eeskirjad karistuste kohta, mida kohaldatakse käesoleva direktiivi ja eridirektiivide alusel vastuvõetud siseriiklike õigusnormide rikkumise korral, ning võtavad kõik vajalikud meetmed, et tagada nende rakendamine. Ette nähtud karistused peavad olema **asjakohased**, tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad. Liikmesriigid teatavad neist sätetest komisjonile hiljemalt ... (*) ja teatavad viivitamata kõigist nende sätete edaspidistest muudatustest.”

(*) Käesoleva direktiivi || ülevõtmise kuupäev.

25. Artiklit 22 muudetakse järgmiselt:

■

a) lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikli 5a lõikeid 1 kuni 4 ja artiklit 7, võttes arvesse selle otsuse artikli 8 sätteid.”

b) lõige 4 jäetakse välja.

26. Artikkel 27 jäetakse välja.

27. I lisa jäetakse välja.

28. II lisa asendatakse järgmisega:

„II LISA

Kriteeriumid, mida riikide reguleerivatel asutustel tuleb kasutada ühise turgu valitseva seisundi hindamisel artikli 14 lõike 2 teise lõigu kohaselt

Kahel või enamal ettevõtjal on ühine turgu valitsev seisund artikli 14 tähenduses isegi kui nende vahel ei ole struktuurilisi ega muid seoseid, kuid nad tegutsevad turul, mida iseloomustab tõhusa konkurentsi puudumine ja kus ükski ettevõtja ei oma märkimisväärset turujõudu. Vastavalt **kohaldatavale ühenduse õigusele ning Euroopa Ühenduste Kohtu kohtupraktikale** ühise turgu valitseva seisundi kohta võib selline olukord esineda juhul, kui turg on kontsentreeritud ja vastab teatavatele omadustele, millest järgmised võivad olla kõige asjakohasemad **elektroonilise** side valdkonnas:

— nõudluse vähenenud elastsus;

— sarnased turuosad;

Kolmapäev, 6. mai 2009

- turuletuleku suured õiguslikud või majanduslikud takistused;
- vertikaalne integratsioon koos ühise varustamisest keeldumisega;
- tasakaalustava ostujõu puudumine;
- tõenäolise konkurentsi puudumine.

Eespool esitatud loetelu on soovituslik ja mittetäielik ning nimetatud kriteeriumid ei ole kumuleeruvad. Loetelu eesmärk on pigem illustreerida seda, mis liiki tõendeid võib kasutada väidetava ühise valitseva seisundi olemasolu tõestamiseks. ¶

Artikkel 2

Direktiivi 2002/19/EÜ (juurdepääsu käsitlev direktiiv) muudatused

Direktiivi 2002/19/EÜ muudetakse järgmiselt.

1. Artiklit 2 muudetakse järgmiselt:

a) punkt a asendatakse järgmisega:

„a) „juurdepääs” – vahendite ja/või teenuste kättesaadavaks tegemine teistele ettevõtjatele määratletud tingimustel kas ainuõiguse alusel või mitte, eesmärgiga pakkuda elektroonilisi sideteenuseid, sealhulgas kui neid kasutatakse infoühiskonna teenuste või ringhäälingu-sideteenuste osutamiseks. Muu hulgas hõlmab see järgmist: juurdepääs võrguelementidele ja nendega seotud vahendite, millega võib kaasneda seadmete ühendamine paiksete või mittepaiksete vahenditega (eelkõige hõlmab see juurdepääsu kliendiliinile ning kliendiliini vahendusel teenuste osutamiseks vajalikele vahenditele ja teenustele); juurdepääs füüsilisele infrastruktuurile, sealhulgas hoonetele, kaablikanalisatsioonile ja mastidele; juurdepääs vajalikele tarkvarasüsteemidele, sealhulgas kasutuse tugisüsteemidele; juurdepääs eeltellimise, teenuste osutamise, tellimise, tehnilise hoolduse ja remondi taotluste ning arvelduse teabesüsteemidele või andmebaasidele; juurdepääs numbrite transleerimisele või samaväärset funktsiooni pakkuvatele süsteemidele; juurdepääs paiksetele ja mobiiltelefonivõrkudele, eelkõige rändluseks; juurdepääs digitaaltelevisiooniteenuste tingimusjuurdepääsu süsteemidele; juurdepääs virtuaalvõrguteenustele;”

b) punkt e asendatakse järgmisega:

„e) „kliendiliin” – füüsiline ahel, mis ühendab sidevõrgu lõpp-punkti **jaotajaga** või samaväärse vahendiga üldkasutatavas paikses elektroonilises sidevõrgus.”

2. Artikli 4 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Üldkasutatavate sidevõrkude operaatoritel on õigus ja direktiivi 2002/20/EÜ (loadirektiiv) artikli 4 kohast luba omavate teiste ettevõtjate taotluse korral ka kohustus pidada vastastikust sidumist käsitlevaid läbirääkimisi üldkasutatavate elektrooniliste sideteenuste osutamiseks, et tagada teenuste osutamine ja koostalitlusvõime kogu ühenduses. Operaatorid pakuvad teistele ettevõtjatele juurdepääsu ja vastastikust sidumist tingimustel, mis on kooskõlas riigi reguleeriva asutuse poolt artiklite 5, 6, 7 ja 8 sätete kohaselt kehtestatud kohustustega.”

3. Artiklit 5 muudetakse järgmiselt:

a) lõiget 1 muudetakse järgmiselt:

Kolmapäev, 6. mai 2009

i) esimene lõik asendatakse järgmisega:

„1. Direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artiklis 8 osutatud eesmärkide saavutamiseks soodustavad riikide reguleerivad asutused kooskõlas käesoleva direktiivi sätetega piisavat juurdepääsu ja vastastikust sidumist ning teenuste koostalitlusvõimet ja vajaduse korral tagavad selle, täites oma kohustusi viisil, mis aitab kaasa tõhususele, püsivale konkurentsile, tõhusale investeerimisele ja innovatsioonile ning millest on lõppkasutajatel kõige rohkem kasu.”

ii) lisatakse punkt *ab*:

„ab) põhjendatud juhtudel ja kui see on vajalik, kehtestada kohustusi ettevõtjatele, kes kontrollivad juurdepääsu lõppkasutajatele, teha nende teenused koostalitlusvõimelisteks.”

b) lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Lõike 1 kohaselt kehtestatud kohustused on objektiivsed, läbipaistvad, proportsionaalsed ja mittediskrimineerivad ning neid rakendatakse direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) **artiklites 6, 7 ja 7a** sätestatud korras.”

c) lõige 3 jäetakse välja;

d) lõige 4 asendatakse järgmisega:

„3. Seoses lõikes 1 nimetatud juurdepääsu ja vastastikuse sidumisega tagavad liikmesriigid, et riigi reguleeriv asutus on volitatud sekkuma omal algatusel, kui see on põhjendatud, et tagada direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artiklis 8 sätestatud eesmärkide saavutamine kooskõlas käesoleva direktiivi sätetega ja direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artiklites 6 ja 7 ning 20 ja 21 nimetatud korras.”

4. Artikli 6 lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Pidades silmas turu ja tehnoloogia arengut, võib komisjon võtta vastu rakendusmeetmeid I lisa muutmiseks. Need meetmed, mille eesmärk on muuta käesoleva direktiivi vähemolulisi sätteid, võetakse vastu vastavalt artikli 14 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.”

5. Artikkel 7 jäetakse välja.

6. Artiklit 8 muudetakse järgmiselt:

a) lõikes 1 asendatakse sõnad „artiklites 9–13” sõnadega „artiklites 9 kuni 13a”;

b) lõiget 3 muudetakse järgmiselt:

i) esimest lõiku muudetakse järgmiselt:

— esimeses taandes asendatakse sõnad „artikli 5 lõigete 1 ja 2 ning artikli 6” sõnadega „artikli 5 lõike 1 ning artikli 6”;

Kolmapäev, 6. mai 2009

- teises taandes asendatakse sõnad „Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. detsembri 1997. aasta direktiivi 97/66/EÜ (milles käsitletakse isikuandmete töötlemist ja eraelu puutumatus kaitset telekommunikatsioonisektoris) (*) sõnadega „Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuli 2002. aasta direktiivi 2002/58/EÜ (milles käsitletakse isikuandmete töötlemist ja eraelu puutumatus kaitset elektroonilise side sektoris (eraelu puutumatus ja elektroonilist sidet käsitlev direktiiv)) (**)

(*) EÜT L 24, 30.1.1998, lk 1.”

(**) EÜT L 201, 31.7.2002, lk 37.”;

- ii) teine lõik asendatakse järgmisega:

„Kui riigi reguleeriv asutus kavatab erandlike asjaolude korral kehtestada märkimisväärse turujõuga operaatoritele muid juurdepääsu ja vastastikuse sidumisega seotud kohustusi kui need, mis on sätestatud käesoleva direktiivi artiklites 9 kuni 13, esitab ta komisjonile sellekohase taotluse. Komisjon võtab täiel määral arvesse **elektroonilise side sektori** Euroopa reguleerivate asutuste **ühendatud ameti** (|| **BEREC**) (*) arvamust. Komisjon otsustab vastavalt artikli 14 lõikele 2, kas lubada või keelata riigi reguleerival asutusel selliste meetmete võtmine.

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu ... määrus (EÜ) nr .../2009, [millega luuakse **elektroonilise side** Euroopa reguleerivate asutuste **ühendatud amet (BEREC) ja büroo**].”

- 7. Artiklit 9 muudetakse järgmiselt:

- a) lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Riigi reguleerivad asutused võivad artikli 8 sätete kohaselt kehtestada vastastikuse sidumise ja/või juurdepääsuga seotud läbipaistvuskohustusi ja nõuda, et operaatorid muudaksid avalikuks teatava teabe, näiteks raamatupidamisandmed, tehnospetsifikaadid, võrgu omadused, pakkumis- ja kasutamistingimused, sealhulgas **kõik tingimused, mis piiravad juurdepääsu teenustele ja rakendustele ja/või nende kasutamist, kui sellised tingimused on kooskõlas ühenduse õigusega liikmesriikides lubatud**, ning hinnad.”

- b) lõige 4 asendatakse järgmisega:

„4. Olenemata lõikest 3 tagavad riigi reguleerivad asutused, et kui operaatoril on artikli 12 alusel kohustusi seoses juurdepääsuga hulgimüügivõrgu infrastruktuurile, ■ avaldatakse vähemalt II lisas sätestatud elemente sisaldav standardpakkumine.”

- c) lõige 5 asendatakse järgmisega:

„5. Komisjon võib teha II lisas vajalikke muudatusi, et kohandada seda tehnoloogia ja turu arenguga. Need meetmed, mille eesmärk on muuta käesoleva direktiivi vähemolulisi sätteid, võetakse vastu vastavalt artikli 14 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele. Käesoleva lõike sätete rakendamisel võib komisjoni abistada **BEREC**.”

- 8. Artiklit 12 muudetakse järgmiselt:

- a) lõike 1 punkt a asendatakse järgmisega:

„a) võimaldada kolmandatele isikutele juurdepääs teatavatele võrguelementidele ja/või vahenditele, kaasa arvatud juurdepääs võrguelementidele, mis ei ole aktiivsed, ja/või eraldatud juurdepääs kliendiliinile, muu hulgas operaatori valiku ja/või eelvaliku ja/või abonendiliini edasimüügi pakku-mise võimaldamine;”

Kolmapäev, 6. mai 2009

b) lõike 1 punkt f asendatakse järgmisega:

„f) pakkuda ühispaiknemist või muid seotud vahendite ühiskasutusviise ■.”

c) lõikele 1 lisatakse järgmine punkt:

„j) pakkuda juurdepääsu seotud teenustele, nagu näiteks identifitseerimise, asukoha ja kohaloleku teenusele.”

d) lõike 2 sissejuhatus ja punkt a asendatakse järgmisega:

„2. Kui riigi reguleerivad asutused kaaluvad lõikes 1 osutatud kohustusi, ja eelkõige kui nad hindavad kuidas sellised kohustused oleksid proportsionaalsed direktiivis 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) sätestatud eesmärkidega, võtavad nad eelkõige arvesse järgmiseid tegureid:

a) konkureerivate vahendite kasutamise või paigaldamise tehniline ja majanduslik teostatavus, pidades silmas turusuundumuste tempot ja võttes arvesse asjaomase vastastikuse sidumise ja/või juurdepääsu laadi ja liiki, sealhulgas muude juurdepääsutoodete (näiteks juurdepääs kaablikanalisatsioonile) teostatavust;”

e) lõike 2 **punktid c ja d** asendatakse järgmisega:

„c) **vahendi omaniku esialgse investeeringu suurus, võttes arvesse tehtud riiklikke investeeringuid ja investeerimisega kaasnevaid riske;**

d) vajadus kaitsta konkurentsi pika aja jooksul, **pöörates eelkõige tähelepanu** majanduslikult **tõhusale** infrastruktuuril **põhinevale konkurentsile;**”

f) lisatakse lõige 3 järgmiselt:

„3. Kui operaatorile kehtestatakse kohustus pakkuda juurdepääsu vastavalt käesoleva artikli säte-tele, võib riigi reguleeriv asutus kehtestada vajaduse korral tehnilised või kasutustingimused, mida sellise juurdepääsu pakkuja ja/või selle kasutaja peavad täitma, et tagada võrgu normaalne töö. Konkreetsete tehniliste standardite või spetsifikatsioonide järgimise kohustus peab olema kooskõlas direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artikliga 17 kehtestatud standardite ja spetsifikatsioonidega.”

9. Artikli 13 || lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Riigi reguleeriv asutus võib artikli 8 kohaselt kehtestada kulude katmise ja hinnakontrolliga seotud kohustusi, sealhulgas kuludele orienteeritud hindade kohustusi ja kuluarvestussüsteeme käsitlevaid kohustusi teatavat liiki vastastikuse sidumise ja/või juurdepääsu pakkumise puhul, kui turuanalüüs näitab, et tulemusliku konkurentsi puudumine võimaldaks asjaomasel operaatoril säilitada ülemäära kõrgeid hindu või hindu kokku suruda ja sellega lõpptarbijaid kahjustada. Selleks et julgustada operaatoreid tegema investeeringuid, sealhulgas järgmise põlvkonna võrkudesse, võtavad riigi reguleerivad asutused arvesse operaatorite investeeringuid ja võimaldavad neil otstarbekalt kasutatud kapitalilt mõistlikku kasumit saada, võttes arvesse **kõiki riske, mis on omased eelkõige konkreetsele uuele investeerimisvõrgustiku projektile.**”;

■

Kolmapäev, 6. mai 2009

10. Lisatakse järgmised artiklid:

„Artikkel 13a

Funktsioonipõhine eraldamine

1. Kui riigi reguleeriv asutus jõuab seisukohale, et artiklite 9 kuni 13 alusel kehtestatud asjakohaste kohustustega ei ole suudetud saavutada tõhusat konkurentsi ning et teatud juurdepääsutoodete **turgudega seoses on** hulgimüügiks pakkumisel ■ tuvastatud märkimisväärsed ja püsivad konkurentsiprobleemid/turutõrked, võib ta erandmeetmena ja artikli 8 lõike 3 teise lõigu sätete kohaselt kehtestada vertikaalselt integreeritud ettevõtjatele kohustuse anda asjaomaste juurdepääsutoodete hulgimüügiks pakkumisega seotud tegevus üle sõltumatule majandusüksusele.

See sõltumatu majandusüksus peab kõikidele ettevõtjatele, sealhulgas emattevõtja teistele majandusüksustele pakkuma juurdepääsutooteid ja -teenuseid samade tähtaegade ja tingimustega, sealhulgas samade hindade ja teenuse tasemega ning kasutades samu süsteeme ja protsesse.

2. Kui riigi reguleeriv asutus kavatab kehtestada funktsioonipõhise eraldamise kohustuse, esitab ta komisjonile ettepaneku, mis sisaldab:

- a) tõendeid, mis kinnitavad lõikes 1 osutatud riigi reguleeriva asutuse seisukohta;
- b) põhjendatud hinnangut, mille kohaselt on tõhusa ja püsiva infrastruktuuripõhise konkurentsi võimalus mõistliku aja jooksul väike või olematu;
- c) analüüsi seoses prognoositava mõjuga reguleerivale asutusele, ettevõtjale, **eelkõige eraldatud ettevõtja tööjõule ning elektroonilise side sektorile tervikuna**, ja kogu sektorisse investeerimise motiivatsioonile, eelkõige pidades silmas vajadust tagada sotsiaalne ja territoriaalne ühtekuuluvus, ning mõjuga teistele sidusrühmadele, sealhulgas prognoositava mõjuga konkurentsile ning võimalike kaasnevate mõjudega tarbijatele.
- d) **põhjenduste analüüsi, mis kinnitavad, et kõnealune kohustus on kõige tõhusam vahend tuvastatud konkurentsiprobleemide/turutõrgetega tegelemiseks võetavate parandusmeetmete jõustamiseks.**

3. Meetme eelnõu peab sisaldama järgmisi osi:

- a) eraldamise täpne laad ja tase, märkides eelkõige ära eraldiseisva majandusüksuse õigusliku seisundi;
- b) andmed eraldiseisva majandusüksuse varade ning tema pakutavate toodete või teenuste kohta;
- c) haldamise kord, millega tagatakse eraldiseisva majandusüksuse värvatavate töötajate sõltumatus, ning vastav tasustamise struktuur;
- d) kohustuste täitmist tagavad eeskirjad;
- e) eeskirjad, millega tagatakse töökorra läbipaistvus eelkõige teiste sidusrühmade jaoks;
- f) täitmise tagamiseks ette nähtud järelevalveprogramm, kaasa arvatud iga-aastase aruande avaldamine.

Kolmapäev, 6. mai 2009

4. Kui komisjon on vastavalt artikli 8 lõikele 3 meetme eelnõu kohta otsuse teinud, viib riigi reguleeriv asutus läbi juurdepääsuvõrguga seotud eri turgude kooskõlastatud analüüsi direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artiklis 16 sätestatud korras. Oma hinnangu alusel kehtestab, säilitab, muudab või tühistab riigi reguleeriv asutus kohustusi vastavalt direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artiklitele 6 ja 7.

5. Ettevõtjale, kelle suhtes rakendatakse funktsioonipõhist eraldamist, võib kehtestada artiklites 9 kuni 13 sätestatud kohustusi igal konkreetsel turul, kus ta on vastavalt direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artiklile 16 tunnistanud märkimisväärse turujõuga ettevõtjaks, või muid kohustusi, milleks komisjon annab loa vastavalt artikli 8 lõikele 3.

Artikkel 13b

Vertikaalselt integreeritud ettevõtja poolne vabatahtlik eraldamine

1. Ettevõtjad, kes on vastavalt direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artiklile 16 tunnistanud ühel või mitmel asjaomasel turul märkimisväärse turujõuga ettevõtjaks, teatavad riigi reguleerivale asutusele eelnevalt ja õigeaegselt, et riigi reguleeriv asutus saaks hinnata kavandatava tehingu mõju, oma kavatsusest anda oma kohaliku juurdepääsuvõrgu varad või oluline osa neist üle teisele omanikule kuuluvale eraldiseisvale majandusüksusele või luua eraldiseisev majandusüksus, et pakkuda kõikidele jaeturul tegutsejatele, sealhulgas tema enda jaeüksustele, täiesti võrdseid juurdepääsutooteid.

Ettevõtjad teavitavad riigi reguleerivat asutust ka nimetatud kavatsuse mis tahes muutumisest ning eraldamisprotsessi lõpptulemusest.

2. Riigi reguleeriv asutus hindab kavandatava tehingu mõju olemasolevatele direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) kohastele reguleerivatele kohustustele.

Selleks viib riigi reguleeriv asutus läbi juurdepääsuvõrguga seotud erinevate asjaomaste turgude kooskõlastatud analüüsi vastavalt direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artiklis 16 sätestatud turuanalüüsi korrale.

Oma hinnangu alusel kehtestab, säilitab, muudab või tühistab riigi reguleeriv asutus kohustusi vastavalt direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artiklitele 6 ja 7.

3. Juriidiliselt ja/või oma tegevuses eraldiseisvale majandusüksusele võib kehtestada artiklites 9 kuni 13 sätestatud kohustusi igal konkreetsel turul, kus ta on vastavalt direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artiklile 16 tunnistanud märkimisväärse turujõuga ettevõtjaks, või muid kohustusi, milleks komisjon annab loa vastavalt artikli 8 lõikele 3.”

11. Artiklit 14 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikli 5a lõikeid 1 kuni 4 ja artiklit 7, võttes arvesse selle otsuse artikli 8 sätteid.”

b) lõige 4 jäetakse välja.

12. II lisa muudetakse järgmiselt:

a) pealkiri asendatakse järgmisega:

Kolmapäev, 6. mai 2009

„**Olulise turujõuga ja** teavitatud operaatori avaldatavas standardpakkumises, mis käsitleb juurdepääsu hulgmüügivõrgu infrastruktuurile, sealhulgas määratletud piirkonnas **ühisjuurdepääsu või täielikult** eraldatud juurdepääsu kliendiliinile, sisalduvate küsimuste miinimumloetelu”

b) mõiste a asendatakse järgmisega:

„a) kliendi alamliin – kliendiliini osa, mis ühendab sidevõrgu lõpp-punkti, mis asub abonendi ruumides, kontsentratsioonipunkti või määratud vahepealse juurdepääsupunktiga üldkasutatavas paikes elektroonilises sidevõrgus;”

c) mõiste c asendatakse järgmisega:

„c) täielikult eraldatud juurdepääs kliendiliinile – kasutusõiguse saanule tagatud juurdepääs **olulise turujõuga** operaatori kliendiliinile või kliendi alamliinile, millega võimaldatakse kasutada võrgu kogu infrastruktuuri;”

d) mõiste d asendatakse järgmisega:

„d) ühisjuurdepääs kliendiliinile – kasutusõiguse saanule tagatud juurdepääs **olulise turujõuga** operaatori kliendiliinile või kliendi alamliinile, millega võimaldatakse kasutada võrgu infrastruktuuri teatud osa, näiteks osa sagedusest või samalaadset osa;”

e) A osa punktid 1, 2 ja 3 asendatakse järgmisega:

„1. Võrguelemendid, millele juurdepääsu pakutakse, hõlmavad eelkõige järgmisi elemente koos asjakohaste seotud vahenditega:

a) eraldatud juurdepääs kliendiliinile (täielikult eraldatud ja ühisjuurdepääs);

b) eraldatud juurdepääs kliendiliini alamliinile (täielikult eraldatud ja ühisjuurdepääs), sealhulgas vajaduse korral juurdepääs **võrguelementidele, mis ei ole aktiivsed** tagasiühenduse **võrkude väljaarendamisel**;

c) vajaduse korral kaablikanaliseerimine, mis võimaldab võtta kasutusele juurdepääsuvõrke.

2. Teave füüsilise juurdepääsu asukohtade, sealhulgas kaablikapid ja jaotlad, paiknemise kohta ning kliendiliinide, alamliinide, ja tagasiühenduse seadmete kättesaadavuse kohta juurdepääsuvõrgu eri osades ning vajaduse korral teave kaablikanaliseerimise asukoha ja kaablikanaliseerimise kättesaadavuse kohta.

3. Kliendiliinidele ja alamliinidele juurdepääsu ja nende kasutamise tehnilised tingimused, sealhulgas juhtmete keerdpaari ja/või kiudoptiliste kaablite ja/või samaväärsete kaablite, kaablijaoturite ja seonduvate seadmete tehnilised omadused ning vajaduse korral kaablikanaliseerimisele juurdepääsu tehnilised tingimused.”

f) B osa punkt 1 asendatakse järgmisega:

„1. Teave **olulise turujõuga** operaatori asjakohaste olemasolevate asukohtade või seadmete asukohtade ja nende kavandatava ajakohastamise kohta (*)”.

(*) **Avaliku julgeoleku huvides võib käesoleva teabe kättesaadavust piirata ainult huvitatud pooltega.**

Kolmapäev, 6. mai 2009

Artikkel 3

Direktiivi 2002/20/EÜ (loadirektiiv) muudatused

Direktiivi 2002/20/EÜ muudetakse järgmiselt.

1. Artikli 2 lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Kasutatakse ka järgmist mõistet:

„üldluba” – liikmesriigi loodud õiguslik raamistik, millega tagatakse elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste pakkumise õigused ja kehtestatakse sektorispetsiifilised kohustused, mida võib kohaldada kõigi või teatud liiki elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste suhtes vastavalt käesolevale direktiivile.”–

2. Artikli 3 lõikele 2 lisatakse järgmine lõik:

„Sellistelt ettevõtetelt, kes osutavad piiriüleseid elektroonilisi sideteenuseid mitmes liikmesriigis asuvatele ettevõtetele, ei nõuta iga asjaomase liikmesriigi kohta rohkem kui ühte teatamismenetlust.”

3. Artikkel 5 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 5

Raadiosageduste ja numbrite kasutamise õigused

1. Liikmesriigid hõlbustavad raadiosageduste kasutamist üldloa alusel. Liikmesriigid võivad **vajaduse korral** anda individuaalseid kasutusõigusi:

— kahjulike mõjutuste vältimiseks;

— teenuse tehnilise kvaliteedi tagamiseks;

— spektri tõhusa kasutamise kindlustamiseks või

— liikmesriikide poolt määratletud muude üldist huvi pakkuvate eesmärkide saavutamiseks kooskõlas ühenduse õigusega.

2. Kui tuleb anda raadiosageduste ja numbrite kasutamiseks individuaalseid õigusi, annavad liikmesriigid sellised õigused taotluse korral igale ettevõtjale võrkude või teenuste pakkumiseks artiklis 3 nimetatud üldloa alusel, võttes arvesse käesoleva direktiivi artiklite 6 ja 7 ning artikli 11 lõike 1 punkti c sätteid ning muid eeskirju, millega tagatakse kõnealuste vahendite tulemuslik kasutamine kooskõlas direktiiviga 2002/21/EÜ (raamdirektiiv).

Piiramata liikmesriigi eelnevalt määratletud konkreetseid kriteeriume, mille alusel antakse õigusi raadiosageduste kasutamiseks raadio või televisiooni sisuteenuste pakkujatele üldist huvi pakkuvate eesmärkide saavutamiseks kooskõlas ühenduse õigusega, antakse raadiosageduste ja numbrite kasutamiseks õigusi avatud, objektiivse, läbipaistva, mittediskrimineeriva ja proportsionaalse menetlusega ning raadiosageduste puhul vastavalt direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artikli 9 sätetele. Avatud menetluse nõudest võib teha erandi juhul, kui raadiosageduste kasutamise individuaalsete õiguste andmine raadio või televisiooni sisuteenuste pakkujatele on vajalik, et saavutada liikmesriigi poolt määratletud üldist huvi pakkuv eesmärk kooskõlas ühenduse õigusega.

Kolmapäev, 6. mai 2009

Kasutusõiguste andmisel täpsustavad liikmesriigid, kas ja millistel tingimustel võib õiguste valdaja neid õigusi üle anda. Raadiosageduste puhul peab see säte olema kooskõlas direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) **artiklitega 9 ja 9b**.

Kui liikmesriigid annavad kasutusõiguse piiratud ajavahemikuks, peab kõnealuse ajavahemiku kestus olema vastavuses asjaomase teenusega, arvestades taotletavat eesmärki, **võttes nõuetekohaselt arvesse vajadust võimaldada investeringu puhul asjakohane amortisatsiooniperiood**.

Kui **individuaalsed** raadiosageduste kasutamise õigused on antud **■** kümneks **või enamaks** aastaks ning **neid** ei tohi teistele ettevõtjatele üle anda ega rentida, nagu on lubatud direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artiklis 9b, **tagab** pädev riigiasutus, **et raadiosageduste kasutamise individuaalsete õiguste andmise kriteeriume loa kehtivusaja jooksul ikka kohaldatakse ja järgitakse**, eelkõige õiguse valdaja põhjendatud taotlusel **■**. Kui **kõnealuseid** kriteeriumeid enam ei kohaldata, muudetakse individuaalne kasutusõigus **etteteatamisega ja pärast mõistlikku ajavahemikku** raadiosageduste kasutamise üldloaks või muudetakse see teistele ettevõtjatele vabalt üleantavaks või renditavaks vastavalt direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artiklile 9b.

3. Kasutusõiguste andmist käsitlevad otsused võetakse vastu, edastatakse ja avalikustatakse võimalikult kiiresti pärast seda, kui riigi reguleeriv asutus on täidetud taotluse kätte saanud, riigi numeratsiooniplaanist eriotstarbeks eraldatud numbrite puhul kolme nädala jooksul ja riigi sagedusplaanist elektrooniliste sideteenuste pakkumiseks eraldatud raadiosageduste puhul kuue nädala jooksul. Viimasena nimetatud tähtaeg ei piira raadiosageduste või orbitaalpositsioonide kasutamist käsitlevate kehtivate rahvusvaheliste kokkulepete kohaldamist.

4. Kui pärast konsulteerimist huvitatud isikutega direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artikli 6 kohaselt on otsustatud, et erandliku majandusliku väärtusega numbrite kasutamise õigusi antakse ainult konkurentsil või võrdlustel põhineva valikukorra alusel, võivad liikmesriigid pikendada maksimaalselt kolme nädala pikkust tähtaega veel kolme nädala võrra.

Raadiosageduste puhul kohaldatakse konkurentsil või võrdlustel põhineva valikukorra suhtes artiklit 7.

5. Liikmesriigid ei piira antavate kasutusõiguste hulka, kui see ei ole vajalik raadiosageduste tõhusa kasutamise tagamiseks artikli 7 kohaselt.

6. Pädevad riigi asutused tagavad raadiosageduste tõhusa ja tulemusliku kasutamise direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artikli 8 lõike 2 ja artikli 9 lõike 2 kohaselt. Nad tagavad samuti, et raadiosageduste kasutamise õiguste üleandmine või kogumine ei moonuta konkurentsi. Selleks võib liikmesriik võtta asjakohaseid meetmeid, nagu volituste andmine raadiosageduste kasutamise õiguste müügiks või rentimiseks."

4. Artiklit 6 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Elektrooniliste sidevõrkude või -teenuste pakkumise üldloa ning raadiosageduste ja numbrite kasutamise õigusi võib siduda ainult I lisas loetletud tingimustega. Need tingimused peavad olema mittediskrimineerivad, proportsionaalsed ja läbipaistvad ning raadiosageduste kasutusõiguste osas peavad need vastama direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artikli 9 sätetele.”

b) lõikes 2 asendatakse sõnad „direktiivi 2002/22/EÜ (universaalteenuse direktiiv) artiklite 16, 17, 18 ja 19” sõnadega „direktiivi 2002/22/EÜ (universaalteenuse direktiiv) artikli 17”;

Kolmapäev, 6. mai 2009

c) lõikes 3 asendatakse sõna „lisa” sõnadega „I lisa”.

5. Artiklit 7 muudetakse järgmiselt:

a) lõiget 1 muudetakse järgmiselt:

i) sissejuhatav lause asendatakse järgmisega:

„1. Kui liikmesriik kaalub, kas piirata raadiosageduste kasutamiseks antavate kasutusõiguste hulka või kas olemasolevaid õigusi pikendada, juhul kui õiguste tingimustes ei ole seda sätestatud, siis ta muu hulgas:”

ii) punkt c asendatakse järgmisega:

„c) avaldab kõik kasutusõiguste andmist piiravad või kasutusõiguste pikendamist käsitlevad otsused koos põhjendustega;”

b) lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Kui raadiosageduste kasutamise õiguste andmist tuleb piirata, annavad liikmesriigid selliseid õigusi objektiivsete, läbipaistvate, mittediskrimineerivate ja proportsionaalsete valikukriteeriumide põhjal. Kõigi selliste valikukriteeriumide puhul tuleb asjakohaselt arvesse võtta direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artiklis 8 sätestatud eesmärkide ja kõnealuse direktiivi artiklis 9 sätestatud nõuete täitmise saavutamist.”

c) lõikes 5 asendatakse sõnad „artikli 9” sõnadega „artikli 9b”.

6. Artiklit 10 muudetakse järgmiselt:

a) lõiked 1, 2 ja 3 asendatakse järgmisega:

„1. Riigi reguleerivad asutused kontrollivad ja jälgivad üldloa või kasutusõiguse tingimuste ning artikli 6 lõikes 2 nimetatud erikohustuste täitmist vastavalt artiklile 11.

Riigi reguleerival asutusel on õigus nõuda, et üldloa alusel elektroonilisi sidevõrke või -teenuseid pakkuvad või raadiosageduste või numbrite kasutamise õigustega ettevõtjad esitaksid kooskõlas artikliga 11 kogu teabe, mis on vajalik üldloa või kasutusõiguste tingimuste või artikli 6 lõikes 2 nimetatud erikohustuste täitmise kontrollimiseks.

2. Kui riigi reguleeriv asutus leiab, et ettevõtja ei täida üht või mitut üldloa või kasutusõiguste tingimust või artikli 6 lõikes 2 nimetatud erikohustusi, teavitab ta ettevõtjat sellest ja annab ettevõtjale võimaluse esitada mõistliku aja jooksul oma seisukoht.

3. Asjaomasel asutusel on õigus nõuda, et lõikes 2 nimetatud rikkumine lõpetataks viivitamatult või mõistliku aja jooksul, ning ta võtab täitmise tagamiseks asjakohased ja proportsionaalsed meetmed.

Seoses sellega annavad liikmesriigid asjaomastele asutustele **järgmised** volitused:

Kolmapäev, 6. mai 2009

a) määrata vajaduse korral **hoiatav** rahatrahv, **mis võib sisaldada karistusmaksid, millel on tagasiulatav jõud; ning**

b) **anda korraldus lõpetada või edasi lükata sellise teenuse või teenuste paketi osutamine, mis võib põhjustada konkurentsi tõsist kahjustamist, kuni vastavuse saavutamiseni juurdepääsukohustustega, mis on kehtestatud vastavalt direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artikli 16 kohasele turuanalüüsile.**

Meetmed ja nende põhjused teatatakse asjaomasele ettevõtjale viivitamata ning määratakse mõistlik tähtaeg, mille jooksul ettevõtja peab meetme täitma.”

b) lõige 4 asendatakse järgmisega:

„4. Olenemata lõigete 2 ja 3 sätetest annavad liikmesriigid asjaomasele asutusele volitused määrata vajaduse korral ettevõtjatele rahatrahv, kui nad ei ole riigi reguleeriva asutuse sätestatud mõistliku aja jooksul esitanud teavet vastavalt käesoleva artikli 11 lõike 1 punkti a või b või direktiivi 2002/19/EÜ (juurdepääsu käsitlev direktiiv) artikli 9 alusel kehtestatud kohustustele.”

c) lõige 5 asendatakse järgmisega:

„5. Kui üldloa või kasutusõiguste tingimuste või artikli 6 lõikes 2 nimetatud erikohustuste raske või korduva rikkumise korral ei ole käesoleva artikli lõikes 3 osutatud täitmise tagamiseks võetud meetmed andnud tulemusi, võivad riigi reguleerivad asutused takistada ettevõtjal elektrooniliste sidevõrkude või -teenuste pakkumist või peatada või tühistada kasutusõigused. Rikkumise aja eest võib määrata tõhusaid, proportsionaalseid ja hoiatavaid sanktsioone ja karistusi, isegi kui rikkumine on hiljem lõpetatud.”

d) lõige 6 asendatakse järgmisega:

„6. Kui asjaomasel asutusel on tõendeid üldloa või kasutusõiguse tingimuste või artikli 6 lõikes 2 nimetatud erikohustuste rikkumise kohta, mille näol on tegemist vahetu ja suure ohuga avalikule korrale, julgeolekule või rahvatervisele või mis võivad põhjustada tõsiseid majanduslikke või toimimisprobleeme teistele elektrooniliste sidevõrkude või -teenuste pakujatele või kasutajatele või muudele raadiospektri kasutajatele, võib asjaomane asutus lõigete 2, 3 ja 5 sätetest olenemata võtta kiireloomulisi ajutisi meetmeid olukorra heastamiseks enne lõpliku otsuse tegemist. Pärast seda antakse kõnealusele ettevõtjale mõistlik võimalus oma seisukoha väljendamiseks ja heastamissettepanekute tegemiseks. Vajaduse korral võib asjaomane asutus kiita heaks ajutised meetmed kestusega kuni kolm kuud, ent kui jõustamismenetlusi ei ole veel lõpule viidud, võib kestust pikendada maksimaalselt veel kolme kuu võrra.”

7. Artikli 11 lõiget 1 muudetakse järgmiselt:

a) punkt a asendatakse järgmisega:

„a) käesoleva direktiivi I lisa A osa tingimuste 1 ja 2, B osa tingimuste 2 ja 6 ja C osa tingimuste 2 ja 7 täitmise ja artikli 6 lõikes 2 nimetatud kohustuste täitmise kontrollimine süstemaatiliselt või üksikjuhtude kaupa;”

b) punktis b asendatakse sõna „lisas” sõnadega „I lisas”;

c) lisatakse järgmised punktid:

Kolmapäev, 6. mai 2009

„g) raadiosageduste tulemusliku kasutamise kindlustamine ja nende tõhusa haldamise tagamine;

h) tulevase võrgu või teenuse selliste arengute hindamine, mis võiksid mõjutada konkurentidele kättesaadavaks tehtud hulгимүүгiteenuseid.”

d) teine lõik asendatakse järgmisega:

„Esimese lõigu punktides a, b, d, e, f, g ja h nimetatud teavet ei tohi nõuda enne turulepääsemist või turulepääsu eeltingimusena.”

8. Artikkel 14 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 14

Õiguste ja kohustuste muutmise

1. Liikmesriigid tagavad, et üldlubade, kasutusõiguste ja seadmete paigaldamise õigustega seotud õigusi, tingimusi ja korda saab muuta ainult objektiivselt põhjendatud juhtudel ja proportsionaalselt, võttes vajaduse korral arvesse üleantavate raadiosageduste kasutusõiguste suhtes kohaldatavaid eritingimusi. Kui kavandatud muudatused on väikesed ja nendes on üldloas või õiguse valdajaga kokku lepitud, teatatakse asjakohasel viisil kavatsusest teha selliseid muudatusi ja huvitatud isikutele ning kasutajatele ja tarbijatele antakse piisavalt aega (vähemalt neli nädalat, kui tegemist ei ole erandlike asjaoludega), et nad saaksid väljendada oma seisukohti kavandatud muudatuste kohta.

2. Liikmesriigid ei piira ega tühistata seadmete paigaldamise õigusi ega raadiosageduste kasutamise õigusi enne selliste õiguste kehtivusaja lõppemist, kui piiramine või tühistamine ei ole põhjendatud või kohaldatav I lisa ja õiguste tühistamise kompenseerimist käsitlevate siseriiklike sätete kohaselt.”

9. Artikli 15 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Liikmesriigid tagavad, et kogu asjaomane teave üldlubade, kasutusõiguste ja seadmete paigaldamisega seotud õiguste, tingimuste, korra, haldus- ja muude tasude ning otsuste kohta avaldatakse ja seda ajakohastatakse asjakohaselt, et kõigil huvitatud isikutel oleks kõnealust teavet kerge kätte saada.”

10. Artikli 17 lõiked 1 ja 2 asendatakse järgmisega:

„1. Ilma et see piiraks direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artikli 9a kohaldamist, viivad liikmesriigid 31. detsembril 2009 kehtivad üldload ja individuaalsed kasutusõigused vastavusse käesoleva direktiivi artiklitega 5, 6, 7 ja I lisaga hiljemalt kahe aasta jooksul käesoleva direktiivi jõustumise kuupäevast.

2. Kui lõike 1 kohaldamisega kaasneks kehtivast üldloast ja individuaalsetest kasutusõigustest tulevate õiguste vähendamine või kohustuste pikendamine, võivad liikmesriigid pikendada kõnealuste lubade ja õiguste kehtivust maksimaalselt 30. septembrini 2012, kui see ei mõjuta teisi ühenduse õiguse kohaselt tegutsevaid ettevõtjaid. Liikmesriigid teatavad sellisest pikendamisest ja selle põhjustest komisjonile.”

11. Lisa muudetakse vastavalt käesoleva direktiivi lisa sätetatule.

Kolmapäev, 6. mai 2009

Artikkel 4

Kehtetuks tunnistamine

Määrus (EÜ) nr 2887/2000 tunnistatakse kehtetuks.

Artikkel 5

Ülevõtmine

1. Liikmesriigid võtavad vastu ja avaldavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt ... (*). Nad edastavad kõnealuste *sätete* teksti viivitamata komisjonile.

Liikmesriigid kohaldavad kõnealuseid sätteid alates ... (**).

Kui liikmesriigid need sätted vastu võtavad, lisavad nad nendesse või nende ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas vastuvõetud põhiliste siseriiklike õigusnormide teksti.

Artikkel 6

Jõustumine

Käesolev direktiiv jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 7

Adressaadid

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

||,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

(*) 18 kuud pärast muutmisakti vastuvõtmist.

(**) Esimeses lõigus osutatud kuupäevale järgnevast päevast.

Kolmapäev, 6. mai 2009

LISA

Direktiivi 2002/20/EÜ (loadirektiiv) lisa muudetakse järgmiselt:

1. Esimene lõik asendatakse järgmise pealdisega:

„Käesolevas lisas loetletud tingimuste näol on tegemist maksimumtingimustega, mida võib siduda üldlubadega (A osa), raadiosageduste kasutamise õigustega (B osa) ja numbrite kasutamise õigustega (C osa) vastavalt artikli 6 lõikele 1 ja artikli 11 lõike 1 punktile a direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artiklites 5, 6, 7, 8 ja 9 lubatud piirides.”

2. A osa muudetakse järgmiselt:

a) punkt 4 asendatakse järgmisega:

„4. Lõppkasutajate juurdepääs riigi numeratsiooniplaani numbritele, Euroopa numeratsioonivälja numbritele, rahvusvahelistele tasuta numbritele ja teiste liikmesriikide numeratsiooniplaanide numbritele, kui see on tehniliselt ja majanduslikult teostatav, ning direktiivi 2002/22/EÜ (universaalteenuse direktiiv) kohased tingimused.”;

b) punkt 7 asendatakse järgmisega:

„7. Elektroonilise side sektoris kehtiv isikuandmete ja eraelu puutumatuse kaitse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2002/58/EÜ (eraelu puutumatust ja elektroonilist sidet käsitlev direktiiv) (*).

(*) EÜT L 201, 31.7.2002, lk 37.”;

c) punkt 8 asendatakse järgmisega:

„8. Elektroonilise side sektoris kehtivad tarbijakaitse eeskirjad, kaasa arvatud direktiivi 2002/22/EÜ (universaalteenuse direktiiv) kohased tingimused ning puuetega kasutajate juurdepääsu tingimused vastavalt kõnealuse direktiivi artiklile 7.”;

d) punktis 11 asendatakse sõnad „direktiiviga 97/66/EÜ” sõnadega „direktiiviga 2002/58/EÜ”;

e) lisatakse järgmine punkt:

„11a. Kasutustingimused seoses ametiasutuste teadete üldsusele, millega hoiatatakse üldsust vahetu ohu eest või kõrvaldatakse suurõnnetuste tagajärgi.”;

f) punkt 12 asendatakse järgmisega:

„12. Kasutustingimused katastroofide või üleriigilise hädaolukorra ajal, et tagada side hädaabiteenistuste ja ametiasutuste vahel.”;

g) punkt 16 asendatakse järgmisega:

„16. Üldkasutatavate võrkude kaitstus loata juurdepääsu eest direktiivi 2002/58/EÜ (eraelu puutumatust ja elektroonilist sidet käsitlev direktiiv) kohaselt.”;

Kolmapäev, 6. mai 2009

h) lisatakse punkt 19:

„19. Üldsusele kättesaadavaid elektroonilisi sideteenuseid pakkuvatele **üldkasutatavate sidevõrkude teenusepakkujatele** kehtestatud läbipaistvuse kohustused, et tagada läbivõhendumus kooskõlas direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artiklis 8 sätestatud eesmärkide ja põhimõtetega, **kõikide tingimuste** avalikustamine, **mis piiravad juurdepääsu teenustele ja rakendustele ja/või nende kasutamist, kui sellised tingimused on kooskõlas ühenduse õigusega liikmesriikides lubatud**, ning, kui see on vajalik ja proportsionaalne, riigi reguleerivate asutuste juurdepääs sellisele teabele, et kontrollida sellise avalikustamise täpsust.”

3. B osa muudetakse järgmiselt:

a) punkt 1 asendatakse järgmisega:

„1. Kohustus pakkuda teenust või kasutada teatavat liiki tehnoloogiat, mille jaoks sageduse kasutamise õigused on antud, sealhulgas vajaduse korral leivalaga seotud nõuded ja kvaliteedinõuded.”;

b) punkt 2 asendatakse järgmisega:

„2. Sageduste tõhus ja tulemuslik kasutamine kooskõlas direktiiviga 2002/21/EÜ (raamdirektiiv).”;

c) lisatakse punkt 9:

„9. Raadiosageduste katselise kasutamisega seotud erikohustused.”

4. C lisa punkt 1 asendatakse järgmisega:

„1. Selle teenuse kindlaksmääramine, mille jaoks numbrit kasutatakse, sealhulgas kõnealuse teenuse osutamisega seotud nõuded ning kahtluste vältimiseks tariifipõhimõtted ja maksimumhinnad, mida saab kohaldada konkreetse numbrivahemiku puhul, et tagada tarbijakaitse kooskõlas direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artikli 8 lõike 4 punktiga b.”
